

spusu

Dein Internet für Zuhause

 Stabile Geschwindigkeit
dank Festnetz-Anschluss

 Inklusive spusu
Premium WLAN-Router

 Keine
versteckten Kosten

Internet 110

110 Mbit/s Down
15 Mbit/s Up
Unlimitiertes
Datenvolumen

100€
Gutschrift

29⁹⁰
€ / Monat

 24 Monate Bindung

Bestelle
jetzt!
spusu.at/internet

einfach. menschlich. fair. legendär!

A photograph of two women standing against a brick wall. The woman on the left is wearing a white baseball cap with a green and blue logo, a light blue button-down shirt, and has her arm around the woman next to her. The woman on the right is wearing a white beanie with a green and blue logo, blue sunglasses, a light blue denim jacket, and is holding up a black smartphone to take a selfie. Both women are smiling.

DU. ICH. BLITZBLANK.

Jobs mit nachhaltiger Zukunft!

Bewirb dich jetzt als Reinigungskraft!

Prijavite se sada za poslove osoblja za čišćenje!

blitzblank.at/jobs

BLITZBLANK ist ein klimaneutrales Unternehmen!
nach dem Greenhouse Gas Protocol: Scope 1, 2 und 3

BLITZBLANK
IHR NACHHALTIGER PARTNER

EKOSMO

MADE IN SFRJ

PELINKOVAC, VEGETA, GORENJE...

Od igle do lokomotive:
Kultne robne marke
Titove Jugoslavije

Deutschsprachige Ausgabe ab Seite 45

iPHONE 15 MIT 5G IM BESTEN 5G-NETZ

Einzigartig zusammen

T 5G

iPhone 15

AppleCare
Services

Optionaler Schutz:
Fair & Sicher mit
AppleCare Services**

connect

TESTSIEGER

**MOBILFUNK UND
5G-NETZTEST**

Magenta
Heft 1/2023

www.connect.de

KEINE SERVICEPAUSCHALE. KEIN AKTIVIERUNGSENTGELT.

*Urheberrechtsabgabe € 3. 24 Monate Mindestvertragsdauer. iPhone 15 (128 GB) im Tarif **Mobile Unlimited** um € 69 mtl. Grundgebühr. Smartphone Angebot gültig bei Erst- und Zusatzanmeldung in dem genannten Tarif sowie Vertragsverlängerung mit Wechsel in diesen Tarif bis auf Widerruf. Derzeit ist die Nutzung von 5G örtlich eingeschränkt verfügbar. Preise und Details auf magenta.at

****Fair & Sicher mit AppleCare Services:** ab € 10,99 mtl. für iPhone 15. Allg. Versicherungsbedingungen, Preise und Details auf magenta.at/fairundsicher

Dejan SUDAR,
izdavač i glavni urednik

Novi mjesec i novi konflikti

Drage čitateljke i čitatelji,

Kako ste mogli i vidjeti na našoj naslovnici, ovo izdanje magazina biće posvećeno dobro poznatim proizvodima iz države koje više nema – Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Ipak, nećemo se ograničiti samo na slatke uspomene proizvoda iz SFRJ koji su obilježili naše djetinjstvo. Ne, ovaj put ćemo se osvrnuti na gorčinu koja se širi svijetom, a koja se, poput tamne kave koju smo naučili piti još u Jugoslaviji, ne može zasladiti ni najboljim šećerom. Govorimo o konfliktu u Gazi, koji je, iako geografski daleko, emocionalno blizu svima nama. Zašto? Zato što su mnogi od nas došli iz regije koja je svojedobno bila razapeta na kriju vlastitih sukoba. Zato što znamo kako je kada svijet šuti dok tvoja zemlja vrišti. Zato što razumijemo da granice ne mogu zaustaviti bol, a ni političke igre ne mogu sakriti istinu. U Austriji, gdje se mnogi od nas skrasili, osjećamo kako se ti valovi nemira prelivaju preko naših novih domova, donoseći s njima i sjene straha i nesigurnosti. Ali, dok se solidarnost u našim srcima budi pri svakoj vijesti o patnji, ne možemo, a da ne primjetimo i licemjerje koje se često provlači kroz reakcije svijeta. Kako to da se neki konflikti opravdavaju, i kako da se neke žrtve oplakuju, a druge jedva i spomenu? Naše misli i molitve upućene se prema onima koji su u nevolji u nadi da će konflikt u Gazi što prije da prestane.

Dejan Sudar

SADRŽAJ

11/2023 | Izdanje br. 148

05 Riječ izdavača

10 Moje pravo

Saznajte više informacija o tome kako funkcioniše prekid radnog odnosa u Austriji.

11 Finansije

Za Vas smo izdvojili najvažnije informacije o elektrnomobilnosti i poreznoj prednosti istih.

12 Politika: Christian Stocker

Sa generalnim sekretarom Narodne partije (ÖVP) razgovarali smo o političkom vođstvu, kao i izazovnim vremenima.

16 Specijal: U potrazi za stručnom radnom shagom

Informacije o pozicijama koje su trenutno tražene, kao i o zanimanjima koja predstavljaju perspektivu za učenike.

22 Cover: Kultne robne marke SFRJ

Prisjećamo se Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, doma ikoničkih svjetski poznatih marki, i tim povodom donosimo reportazu o kulturnim proizvodima iz te ere.

28 Kuhinja: Slatko od dunja i jagoda

Predstavljamo vam dva recepta koja će vas vratiti u djetinjstvo.

30 Zdravlje: Kad hrana postane otrov

Saznali smo najbitnije informacije koje bi trebalo da znate u vezi namirnica štetnih po Vaše zdravlje.

34 Kultura: Senad Bašić

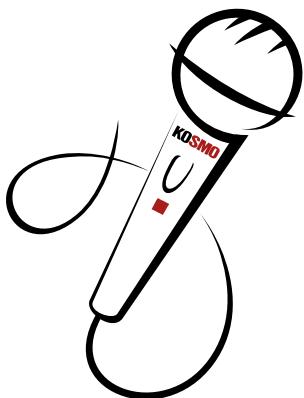
Sa poznatim bosanskohercegovačkim glumcem razgovarali smo pred premijeru filma „Bosanski lonac“ o migracijama, snimanju u Austriji, kao i životu gastarabajtera.

36 Stars: Aca Lukas

EKSKLUSIVNO: Popularni folk pjevač Aca Lukas govorio je za KOSMO o svom filmu „Pokidan“ koji je doživio veliki uspjeh na Balkanu.

42 Priče iz dijaspore: Miloš Jovanović

Razgovarali smo sa muzičarem i vlasnikom „MJ Guitars“ prodavnice o njegovom odrastanju u Beču i bavljenju muzikom.

Kakve posledice povećana migracija ima na životne uslove u Austriji?

U 2022. godini, Austrija je zabeležila rekordan priliv od 261.900 osoba u poređenju sa 101.700 prethodne godine. Čak 55,6 posto ovih migranata dolazi iz Trećih zemalja. Pitali smo naše čitateljke i čitatelje kakvo je njihovo mišljenje kada se radi o povećanoj migraciji i njenim posledicama na život u Austriji.

Regina Schlemmer
To će svakako imati posledice! Nekontrolisana migracija opterećuje svako društvo kako ekonomski tako i sa socijalnog aspekta!

Ve Eno
Problem je složen. Bila bi potrebna ciljana i kontrolisana migracija i vredna politika migracija, odnosno azila.

Elisabeth Fiechtner
Odmah se mora prestati sa migracijom!

Petra Kramberger
Želim nazad osamdesete - posete kafićima gde se pušilo, bez zakazivanja, bez pleksiglas pregrada, zaposlenje samo sa „pravim“ Austrijankama, radna mesta su tada bila u mestu, tada gotovo da nije bilo stranaca u mestu!

Christian Samhaber
Bilo bi veoma poželjno da imamo kontrolisani migraciju dobro obrazovanih osoba koje žele da se integriraju, odnosno privremeni prijem pravih tražilaca azila.

BOŽIĆNA PROSLAVA:

Veče lepe muzike sa orkestrom Aleksandra Sofronijevića

U srcu Beča, u ekskluzivnom prostoru White Palace, priprema se nezaboravno božićno slavlje za male firme i sve one koji žele da dožive prazničnu čaroliju na poseban način. Ovaj događaj, koji će se održati 2. decembra, pruža jedinstvenu priliku malim preduzećima, ali i pojedincima, da se prijave i postanu deo ovog svečanog okupljanja.

White Palace je poznat po organizaciji različitih događaja, od svadbi i rođendana do koncerta i posebnih prazničnih

nezbaboravnom. Njegove melodije i energija će vas povesti na muzičko putovanje koje će ostati upamćeno.

nog događaja. Ne propustite priliku da doživite pravu prazničnu čaroliju u White Palace-u u Beču. Rezervišite svoje mesto na vreme i budite deo nezbaboravne večeri lepe muzike sa orkestrom Aleksandra Sofronijevića!

Svaki događaj u White Palace-u je poseban, a ovaj neće biti izuzetak.

slavlja poput Nove godine, srpske Nove godine i Dana žena. Svaki događaj u ovom prostoru je poseban, a božićna proslava neće biti izuzetak.

U cenu ulaznice je uključena i svečana večera koja će zadovoljiti sva vaša gastronomска očekivanja. Piće se dodatno plaća, ali gosti mogu očekivati širok izbor najfinijih pića.

Ovo je idealna prilika za male firme da se predstave, ostvare nove poslovne kontakte ili jednostavno uživaju u prazničnom duhu sa svojim zaposlenima. Takođe, i pojedinci su dobrodošli da se prijave i postanu deo ovog magič-

Nastup orkestra Aleksandra Sofronijevića: Muzički spektakl koji ne smijete propustiti!

Jedan od najpoznatijih muzičara, Aleksandar Sofronijević, obećava da će zajedno sa svojim orkestrom učiniti ovu noć

Cene i dodatne informacije:

Prva dva reda: 80 evra
Druga zona: 70 evra

Vreme održavanja:

2. decembar sa početkom u 19:00 sati.

Mesto održavanja:

Lagerstrasse 10a, 2103 Langenzersdorf

Više informacija na broj: 0664 241 17 4

Aleksandar Sofronijević
će poznatim muzičkim
numerama upriličiti veče.

„FRIENDS“ - ZVEZDA MATTHEW PERRY PRONAĐEN MRTAV: Svet zabave tuguje za Matthew Perryjem, nezaboravnim Chandler Bingom iz kultne televizijske serije „Friends“. Glumac je 28. oktobra pronađen mrtav u đakuziju u svojoj kući u Los Angelesu. Nekoliko sati pre svoje smrti, Perry je igrao „Pickleball“, ali nije jasno da li je ova aktivnost uticala na njegovu smrt. Glumac je pre godinu dana objavio autobiografiju u kojoj je pisao o karijeri u Hollywoodu, ljubavnim vezama te zavisnosti o drogama i alkoholu.

JUNAKINJA

Saliha Delić

Priča o Salihi Delić (54) i njenoj snahi Aisi Delić (33) iz Železnog Polja kod Žepča u Bosni i Hercegovini dirnula je srca mnogih. Saliha je odlučila donirati bubreg svojoj snahi kako bi joj pomogla da vodi normalan i miran život sa svojim suprugom. Aisa se deset godina borila sa teškom bolešću bubrega koja je počela 2012. godine, pre nego što se udala. Kada je njen sin bio zabrinut da li bi bolest bila problem u budućem braku, Saliha mu je davala podršku, a onda je hrabro prihvatile snahinu molbu i nekoliko godina kasnije, bez oklevanja, ponudila joj je svoj bubreg.

LUZER

Petar Vlahov

Petar Vlahov, novinar hrvatske nacionalne televizije (HRT), izazvao je pažnju tokom svog izveštavanja iz Izraela. Njegov neobičan način izveštavanja, gde se valjao po tlu kao da bombe padaju na njega, učinio ga je predmetom šala na društvenim mrežama u Hrvatskoj. Ova slika je dodatno pojačana prisustvom dve žene koje su opušteno stajale u pozadini i kucale na svojim mobilnim telefonima.

BROJ
MESECA

99.545

odnosno 90% dece u Beču
pohađa vrtiće
sa produženim dnevnim boravkom.
(Izvor: www.wien.gv.at)

SVET:

Prvi restoran naplaćuje naknadu za „nesposobne roditelje”

U svakodnevnoj borbi protiv bučne dece u restoranima, Toccoa Riverside restoran u Georgiji, SAD, pronašao je

kontroverzno rešenje koje je izazvalo nezadovoljstvo mnogih gostiju.

Posebna naknada se naplaćuje roditeljima, a nazvana je „doplatak za odrasle”. Izričito je namenjena roditeljima koji ne mogu smiriti svoju decu tokom posete restoranu. Na web stranici restorana piše: „Doplatak za odrasle: Za odrasle koji nisu sposobni odgajati svoje dete.” Doplatak može iznositi do 47 evra. Od sada će svi posetioци morati da umire svoju djecu ukoliko planiraju da posete ovaj restoran.

CITAT MESECA:

„Nisam samo srpska pevačica.”

Rekla je Aleksandra Prijović medijima razgovarajući o svom petom koncertu u Zagrebačkoj Areni. Izrazila je da je za nju velika čast postići značajan uspjeh u Hrvatskoj jer je veliki deo svog života provela u Belom Manastiru, Hrvatska. U jednom intervjuu je rekla da ne želi da je svedu na određenu nacionalnost, nego da ona pripada svima.

DECA KAO POTVRDA LJUBAVI:

63-godišnjakinja želi decu s 26-godišnjim ljubavnikom

Neobična ljubavna priča koja se razvila između Cheryl (63) i Quraana (26) McCain izazvala je različite reakcije na internetu.

Uprkos velikoj razlici od 37 godina i činjenici da Cheryl već ima bogato porodično stablo s sedam djece i 17 unučadi, ljubav ovog para ne zna granice kada je reč o želji za daljnjim širenjem porodice. Nakon

što su svoju vezu krunisali brakom 2021. godine, s nestrpljenjem teže ostvarivanju svog sna o zajedničkoj deci. Sa impresivnim brojem od preko četiri miliona pratilaca na TikToku, Cheryl i njen suprug hrabro dele svoju priču i pokazuju svetu svoju predanost. Dok se suočavaju s kritikama zbog svojih neortodoksnih porodičnih planova, neumoljivo veruju da imaju pravo na svoju decu.

KOMENTAR

Dr. Davorka Čeović,
advokatka
NMC
Rechtsanwälte OG

Otkaz, otpuštanje i pravna zaštita radnika

Radni odnos predstavlja trajnu obvezu i može biti prekinut od strane poslodavca iz važnog razloga s trenutačnim učinkom (tzv. otpuštanje) ili bez obrazloženja (tzv. otkaz). Ako poslodavac izda otkaz, radni odnos završava uz poštivanje otkaznog roka. Otkaz koji daje poslodavac nije podložan određenim sadržajnim ili formalnim zahtjevima. Izjava o otkazu zahtijeva primitak i postaje pravno važeća čim dođe do primatelja (radnika), kao što je na primjer poštanski sandučić. Usmjeni otkaz bi također bio dovoljan, ali preporučuje se odabrati pisani formu zbog potencijalnog dokazivanja. Radnik može osporiti izdani otkaz pod određenim uvjetima pred Radnim i socijalnim sudom. Rok za osporavanje počinje od trenutka kada radnik primi otkaz i obično traje dva tjedna. Treba obratiti pažnju je li radničko vijeće protiv otkaza ili ne. Ako je radničko vijeće izričito protiv otkaza, rok za osporavanje traje samo jedan tjedan. Otkaz se može osporiti na sudu, na primjer, ako je radnik dobio otkaz iz nedopuštenog razloga ili ako je otkaz socijalno nepravedan. Za razliku od otkaza, poslodavac ne mora poštovati rokove prilikom otpuštanja. Nema formalnih zahtjeva. Otpuštanje treba odmah izreći nakon što poslodavac sazna razlog za otpuštanje. Poslodavac također može osporiti otpuštanje na sudu i to u roku od dvije tjedna.

Kontakt:

NMC Rechtsanwälte OG
Taborstraße 11B
Tel.: 01 235 03 42,
0660 235 03 44
office@nmc-anwaelte.at

PREKID RADNOG ODNOŠA:**Važni aspekti i detalji na koje bi trebalo pripaziti**

Šta preduzeti kada vaš trenutni poslodavac prekine radni odnos? Za Vas smo razjasnili sve moguće situacije prekida radnog angažmana i izvodjili najvažnije informacije.

Završetak radnog odnosa složen je postupak koji može poprimiti različite oblike i koji ima značajne posljedice kako za poslodavce tako i za zaposlenike.

Prekid radnog odnosa od strane poslodavca:

Kada poslodavac odluči dati otkaz radniku, to može biti u pisanim ili usmenim obliku. Međutim, preporučuje se pisani oblik kako bi se izbjegli kasniji nesporazumi ili pravni sporovi. Postoje zakonom propisani rokovi i datumi otkaza koji mogu varirati ovisno o vrsti radnog

obavijestiti poslodavca i moraju se pridržavati određenih rokova.

Otpuštanje:

Otpuštanje je drastična mjera kojom se radni odnos odmah prekida bez poštivanja otkaznog roka. To obično podrazumijeva ozbiljno kršenje obveza od strane radnika. Za određene skupine osoba, kao što su trudnice, otpuštanje je moguće samo uz sudsku suglasnost.

Prijevremeni izlazak iz radnog odnosa:

Radnik može iz različitih razloga, poput zdravstvenih

koj odluci poslodavca i radnika da prekinu radni odnos. To često pruža mogućnost postizanja individualnih dogovora i može biti korisno za obje strane.

Prijelaz poslovanja:

Kada se poduzeće ili dio poduzeća proda ili spoji s drugom tvrtkom, to utječe na postojeće radne odnose. Oni obično prelaze na novog vlasnika, a za radnike vrijede posebne zaštitne odredbe.

Rani sustav upozorenja:

Da bi se tržište rada pravovremeno obavijestilo o mogućim otpuštanjima, poslodavci moraju obavijestiti Zavod za zapošljavanje (AMS) o planiranimotkazima.

Prava i rokovi:

S prekidom radnog odnosa mogu nastati različita prava. To uključuje, na primjer, otpremnine, naknade za neiskorišteni godišnji odmor ili naknade zbog otkaza. Važno je poznavati odgovarajuće rokove koji su navedeni u ugovorima o radu.

Sporazumno raskid radnog odnosa donosi nabolje pogodnosti za obje strane.

odnosa. Zaposlenici imaju pravo osporavati otkaz i pravno se protiv njega boriti.

nih problema, odmah prekinuti radni odnos. Pri tome treba poštivati određene uvjete, a u ovom slučaju mogu postojati i posebni zahtjevi poslodavca.

Otkaz od strane radnika:

Radnici također imaju pravo otkazati radni odnos. Prije te odluke moraju

Sporazumno raskid:

Ovdje se radi o zajednič-

ELEKTROMOBILNOST:

Kako električna vozila mogu pružiti porezne prednosti?

Porezne pogodnosti za električna vozila izravni su odgovor na trenutne krize i treba ih se uzeti u obzir prilikom razmatranja kupnje. Tim povodom, izdvojili smo za Vas najbitnije informacije.

UAstrijiji ne postoji zakonska obveza vođenja evidencije vozila u poduzeću. Ipak, ova evidencija može biti isplatljiva kako bi se povratio novac od porezne uprave i ostvarile porezne prednosti za poslovno prijeđene kilometre. Evidencija vožnje postaje obavezna samo ako sud izda nalog (§ 31a StVZO), npr. u slučaju prometnog prekršaja kada se vozač ne može identificirati. Osim mogućih poreznih pred-

tomobilnosti. Stoga su stvorene razne porezne olakšice i poticaji:

Porez na dohodak:

Za poduzeća i samostalne poduzetnike koji pretežito koriste električna vozila u poslovne svrhe postoje atraktivne porezne prednosti. Iako se u principu svi troškovi povezani sa vozilom mogu odbititi tj. otpisati, postoje specifične odredbe, posebno u vezi s amortizacijom.

Korišćenje automobila od strane zaposlenih:

Poduzeća koja svojim zaposlenicima pružaju mogućnost korišćenja električnih vozila takođe mogu profitirati od poreznih prednosti. Međutim, postoje posebne odredbe koje treba uzeti u obzir.

Privatna upotreba od strane uključenih dioničara:

Direktori koji su značajno uključeni u tvrtku i poseduju određene dionice, ali i privatno koriste električno vozilo mogu profitirati od određenih poreznih prednosti.

Porez na standardnu potrošnju:

Čista električna vozila oslobođena su i NOVA poreza na standardnu potrošnju i poreza na osiguranje temeljenog na motoru.

Imajte na umu:

Plug-in hibridi, podložni su porezu na osiguranje temeljenom na motoru sa unutarnjim izgaranjem.

Prednost električnih vozila je također mogućnost odbitka pretporeza.

sti, poduzetnik putem ove metode dobiva važne uvide u korištenje svojih vozila. Osim toga, metoda vođenja evidencije o vožnji omogućuje učinkovitije upravljanje voznim parkom. Vođenje evidencije o vožnji dio je upravljanja voznim parkom. Suvremeno porezno pravo prepoznao je važnost potpore prijelazu na elek-

Porez na dodatnu vrijednost:

Pri nabavnoj cijeni (NC) do 40.000 eura uključujući porez na dodanu vrijednost, odbitak pretporeza je neograničen, jer se granica primjerenosti ne prekoračuje. Za porez na dodatnu vrijednost i pretporez takođe vrijedi još dosta pravila o kojima se važno informisati.

KOMENTAR

Mag. Edin Salihodžić, CEO porezni savjetnik Team23

Evidencija vozila: Ključ poreznih prednosti

Odluka o nabavci poslovog vozila nije samo pitanje udobnosti ili mobilnosti, već i finansija i poreza. Ovo su točke koje bi trebalo uzeti u obzir:

Vlastita sredstva naspram financiranja:

S obzirom na trenutno visoke kamatne stope na tržištu, doista je preporučljivo kupiti vozilo koristeći vlastita sredstva kako bi se izbjegli troškovi financiranja.

Svrha korištenja:

Poslovna i privatna upotreba se znatno razlikuju. Evidencija vožnje ključna je za porezne prednosti. Bolje je biti dosljedan od samog početka nego kasnije morati prihvati porezne nedostatke.

Električni automobili:

Porezne prednosti električnih automobila su ogromne, posebno u Austriji. Ako razmišljate o kupnji novog vozila, trebalo bi da ozbiljno razmislite o ulaganju u električni automobil.

Luksuzna granica:

Činjenica da luksuzna granica nije prilagođena od 2005. godine doista je problematična. Bilo bi mudro uzeti to u obzir prilikom planiranja proračuna i odabira vozila.

Porez na dodanu vrijednost:

Važno je naglasiti da je u Austriji poslovni automobil nevažan za svrhe poreza na dodanu vrijednost, osim kod električnih automobila i određenih „malih kamiona“.

Preporučljivo je detaljno se posavjetovati sa poreznim savjetnikom prije kupnje kako biste osigurali da doneSETE najbolju moguću odluku za vaše poduzeće.

Kontakt:

Team23 Steuerberatung
Dresdner Straße 47
Tel.: 01 908 70 80
hello@team23.wien

INTERVJU:

Razgovarali smo sa generalnim sekretarom ÖVP-a Christianom Stockerom o političkom vođstvu i upravljanju državom za vrijeme kriza, kao i izazovima migracija i ekonomske stabilnosti.

■ Autor: Vojin Mihajlović

„Protivimo se migraciji koja za cilj ima iskorišćavanje socijalnog sistema“

KOSMO: Koji su glavni prioriteti i ciljevi Vaše uloge kao generalnog sekretara Narodne partije Austrije?

Christian Stocker: U svojoj funkciji generalnog sekretara ÖVP partije svoj osnovni zadatak vidim u tome

izazova. Pred nama je zahtjevan zadatak. Ipak optimističan sam da sa Karлом Nehammerom kao saveznim kancelarom možemo postići cilj i ponovo izaći kao najjača partija iz izbora. Učiniću sve što je u mojoj

ÖVP shvatili smo da su odlučno vođenje i podrška ljudima u neizvi-

„Učiniću sve što je u mojoj moći da osiguram da Karl Nehammer zadrži položaj saveznog kancelara.“

da dam značajan doprinos kako bismo na predstojećim izborima za Nacionalni savjet ponovo izašli kao vodeća snaga. Radi se o povratku povjerenja biračkog tijela – i naglašavam svjesno „povratku“. Narodna partija je prošla kroz teška vremena, ali i u zemlji je bilo dosta

moći da osiguram da Karl Nehammer zadrži položaj saveznog kancelara.

Koje strategije slijedi ÖVP kako bi se ponovo uspostavilo povjerenje javnosti u političko vođenje zemlje? Naučili smo iz prošlih kriza i kao

„Iz svake krize smo izašli jači nego što smo u nju ušli“, naglašava Stocker.

jesnim vremenima ključni. Vlada je uspješno vodila zemlju kroz teške trenutke. Iz svake krize smo izašli jači nego što smo u nju ušli. To nam daje sigurnost i ulijeva povjerenje. Savezni kancelar je pokrenuo kampanju „Vjeruj u Austriju“ („Glaub an Österreich“) koja odražava povjerenje u snagu i pozitivne strane naše zemlje.

Kako komentarišete kritiku Othmar Karasa, bivšeg potpredsjednika Evropskog parlamenta. Jeste li saglasni sa njegovom izjavom da ÖVP više nije snaga centra u Austriji?

Želim jasno istaknuti: Othmar Karas se često pozicionirao drugačije od Narodne partije, posebno u Evropskom parlamentu. Ne dijelim njegovo mišljenje i uvjeren sam da je ÖVP i dalje partija centra. Ako pogledamo politički spektar, vidimo da je FPÖ daleko desno, a SPÖ se, između ostalog preko Andreasa Bablera, pomaknuo daleko uljevo. Narodna

vođstvom saveznog kancelara i uz snažnu podršku ministarke odbrane i ministra unutrašnjih poslova, predstaviće se budžet koji predviđa bezpresedane investicije u unutrašnju i vanjsku sigurnost. S obzirom na promjenjivu prijetnju sigurnosnoj situaciji u Austriji, esenijalno je investirati u sigurnost. S inicijativama poput pridruživanja „Sky Shieldu“ za zaštitu od raketa i dronova te dodatnim osiguranjem više od dvije milijarde evra poduzimamo odlučujuće korake. Ministar unutrašnjih poslova je takođe pokrenuo opsežnu ofanzivu za regratraciju, čiji uspjeh očekujemo.

Kako ÖVP odgovara na izazove koji proizlaze iz povećanja broja zahtjeva za azilom u Austriji?

S obzirom na izazov koji je prošle godine nastao sa preko 100.000 zahtjeva za azilom, Vlada, posebno ministar unutrašnjih poslova u saradnji sa saveznim kancelarom,

NOVI BUDŽET predviđa nove investicije u sigurnost.

Kako ÖVP gleda na inicijative saveznog kancelara Njemačke Olafa Scholza o proširenju migracijskih centara u Nigeriji? Da li bi to bila opcija za Austriju sa vaše tačke gledišta?

Koncept uspostavljanja azilnih centara u afričkim zemljama, gdje bi se postupci sprovodili prema standardima EU, nije nov i već se razmatra u drugim zemljama. Ovaj pristup bi mogao biti koristan, ali je neophodno sveobuhvatno evropsko rješenje. Azil znači privremenu zaštitu, i oni koji je zaista trebaju, trebali bi je i dobiti. Austrija je u prošlosti pokazala spremnost da prihvati progone, kao tokom ustanaka u Mađarskoj ili krize u Čehoslovačkoj 1968., i nedavno prihvatanjem raseljenih osoba iz Ukrajine. Jasno razlikujemo između zaštite od progona i radne migracije, koja je regulisana crveno-bijelom-crvenom vizom. Ono što, međutim, odbijamo je migracija u socijalni sistem pod izgovorom azila. Protiv toga ne samo da moramo pružiti otpor, već i preduzeti konkretne mјere.

Kako ÖVP ocjenjuje situaciju na „Balkanskoj ruti“ i koje mјere predlaže za rješavanje migracijskih izazova?

Migracijske rute, uključujući Balkansku rutu, stalno se mijenjaju i olakšavaju nekim zemljama, dok drugima stvaraju veći pritisak. Ruta preko Zapadnog Balkana ostaje aktivna, i oslanjamо se na saradnju sa balkanskim državama i na nиво EU kako bismo poboljšali situaciju. Zalažemo se za snažnu zaštitu vanjskih granica i odlučivanje o azilu direktno na granici. Također, priznajemo da je regulisana i legalna imigracija pozitivna, posebno kada podržava tržiste rada. Međutim, očekujemo da se svi koji traže zaštitu ili dolaze kao radni migranti pridržavaju zakona i pravila u Austriji. Zločini i nepoštivanje naših zakona od strane tražitelja azila su neprihvatljivi. Važno je jasno razdvojiti azil i radnu migraciju, jer su to različita pitanja.

Nepoštivanje naših zakona od strane tražitelja azila su neprihvatljivi. Važno je jasno razdvojiti azil i radnu migraciju.”

partija stoji u centru i zastupa interese ljudi koji su kičma naše zemlje: onih koji svakodnevno rade i žele voditi samostalan život. U tom pogledu, ÖVP najbolje predstavlja ovdruštvene skupine.

Kako Vlada namjerava dodatno povećati sigurnost u Austriji?

U okviru trenutnih pregovora o budžetu, koji će se u narednim sedmicanama raspravljati u Parlamentu, predviđen je najveći sigurnosni budžet u istoriji Republike. Pod

postigla je smanjenje ovih brojki za polovinu kroz međunarodne sporazume i pojačanu zaštitu granica. Mјere poput ukidanja bezviznog režima za određene zemlje i saradnja sa susjednim državama, kao što je operacija Fox u Mađarskoj, doprinijele su tome. Ipak, problem azila ostaje, jer još uvijek nedostaje evropsko rješenje. Austrija sama ne može riješiti ovaj problem, ali preduzimamo sve moguće nacionalne mјere kako bismo što bolje kontrolisali situaciju.

Dodijeljene znanstvene nagrade pokrajine Donja Austrija

U sjajnom ambijentu Auditorija Grafenegg, tijekom oktobra su prilikom Znanstvene svečanosti (Wissenschaftsgale) dodijeljene Znanstvene nagrade za 2023. godinu.

Od 1964. godine, pokrajina Donja Austrija promovira istaknute znanstvenice i znanstvenike koji svojim radom pridonose znanstvenoj neovisnosti pokrajine. Osim tradicionalnih priznanja i nagrada za zasluge, ove godine dodijeljena je i „Nagrada za budućnost znanosti“ za mlade istraživače u nekoliko kategorija. Nagrade su uručili guvernerka Johanna Mikl-Leitner i njen zamjenik, Stephan Pernkopf.

Johanna Mikl-Leitner Stephan Pernkopf sa dobitnicima nagrada.

„Ova večer posebno ističe važnost znanosti i istraživanja u Donjoj Austriji“, rekla je guvernerka dodajući, „ona osigurava budućnost naše regije i pruža nam odgovore na buduće izazove. Investiramo mnogo novca kako bismo stvorili

najbolje uvjete za najbolje umove“. Pritom je spomenula znanstvenu osovinu koja se proteže od Kremsa preko Klosterneuburga sa institucijom „IST Austria“, preko istraživačkog centra za poljoprivrednu i održivost u Tullnu, Visoke škole St.

Pöltena specijalizirane za digitalizaciju, cyber sigurnost i umjetnu inteligenciju, sve do kampusa Wieselburg i Wiener Neustadt s MedAstronom.

„Ubuduće će na ovoj znanstvenoj osovini postojati nova točka u Hainburgu“, rekla je guvernerka pokrajine, „gdje ćemo se posvetiti biotehnologiji.“ Također, ulažemo mnogo novca u potporu znanstvenim projektima, što privlači domaće i međunarodne istraživače u „Istraživačku Donju Austriju“.

Posebno se Mikl-Leitner obratila mlađim znanstvenicama i znanstvenicima s pozivom da svoja nova saznanja i rezultate istraživanja pretvore u poslovni model, gdje pokrajina pruža različite oblike podrške.

140 učenika zanata zaposleno u bolnicama i staračkim domovima

Bolnice i centri za njegu i podršku ne nude samo poslove u blizini mjesta sticanja sa brojnim ponudama i pogodnostima za svoje zaposlenike, već obrazuju i mlade, buduće kolege i kollegice.

Zahvaljujući inicijativi za učenike zanata pokrenutoj 2020. godine, broj slobodnih mesta uspješno je povećan na više od 50 godišnje, a posebno je popularno zanimanje kuhar/kuharica, koje trenutno pohađa oko 80 učenika. Nova kampanja želi motivisati još više mladih ljudi da se odluče za zanatstvo u Agenciji za zdravstvo Donje Austrije (NÖ LGA).

„Sa gotovo 28.000 zaposlenika, Agencija za zdravstvo je jedan od najvećih poslo-

Sekretar Ludwig Schleritzko s dvojicom učenika zanatljiva Nicom Hahn (lijevo) i Ronaldom Hofbauer (desno).

davaca u Donjoj Austriji i pruža i učenicima zanata raznoliko obrazovanje u sigurnom okruženju za budućnost. Od zanimanja kuhar/kuharica do administrativnog asistenta, od elektrotehnike do informacijske tehnologije –

obuka je praktična, individualna i prilagođena potrebama svakog učenika kako bi se pružio optimalan početak profesionalnog života. Zainteresirani se mogu informirati na danima otvorenih vrata za učenike, a

odlučujući se za obrazovanje u NÖ LGA pridonose vrijednoj skrbi za zdravlje stanovnika Donje Austrije“, objasnjava nadležni sekretar Ludwig Schleritzko. Dani otvorenih vrata za učenike zanata održavaju se u svakoj opštini Donje Austrije i pružaju sve informacije o mogućnostima učenja u bolnicama i staračkim domovima. Istovremeno se pokreće informacijska kampanja kako bi se skrenula pažnja na različite profesionalne sektore. Ponude za obrazovanje u poslu koji je siguran za budućnost postoje u oblastima: stručnjak za ugostiteljstvo, logistika, uredski menadžment, elektrotehnika, IT, kuhanje/kuharica, farmaceutski asistent i administrativni asistent.

Obilježen „Dan industrije Donje Austrije 2023“

Dan industrije Donje Austrije 2023, održan je 16. oktobra u prostorijama kompanije Blaha u Korneuburgu.

U okviru svečanosti, zajedno sa predsjednikom Privredne komore Wolfgangom Eckerom i predsjednikom odeljenja Helmutom Schwarzлом, guvernerka pokrajine Johanna Mikl-Leitner razgovarala je sa brojnim predstavnicima industrije o aktualnim ekonomskim razvojima. Nakon toga uslijedila su predavanja Holgera Bonina, direktora Instituta za više studije (IHS) kao i Svena Gabora Janszkog, autora i futurologa iz Njemačke, kao i rukovodioca najvećeg instituta za istraživanje budućnosti u Evropi. Bonin je

govorio o aktuelnoj ekonomskoj situaciji, ali je analizirao i dugoročne izazove poput demografskog razvoja, digitalizacije, dekarbonizacije i deglobalizacije. Janszky je pružio uvid u temu „2030 - kako ćemo raditi u budućnosti“ i skicirao najvažnije prognoze za naredne godine u pogledu razvoja tehnologije i društva:

„Kao futurolozi ne izmišljamo trendove, već analiziramo trenutne trendove i opisuјemo ono što ima najveće šanse da se ostvari. Donja Austrija raspolaže najvišim prihodima domaćinstva i najvećom kupovnom moći u poređenju sa ostalim saveznim državama“, rekla je guvernerka na početku događaja koji se održao u

Holger Bonin, Wolfgang Ecker, Johanna Mikl-Leitner, Sven Gabor Janszky, Helmut Schwarzl.

„Centru za ideje“ kompanije Franz Blaha za proizvodnju kancelarijskog nameštaja. Gledajući u budućnost, posebno su analizirana tri polja djelovanja: „Prvo, želimo da unaprijedimo digitalizaciju, već smo dobro pozicionirani sa našom strategijom digitalizacije i Kućom digitalizacije. Drugo, fokusiramo se na cirkularnu ekonomiju i jasno definirano prostorno planiranje, a treće, fokusiramo

se na 'pametnu vitalnost', tj. na inovacije i istraživanje u oblasti zdravstva, posebno kroz nove razvoje u medicini i medicinskoj tehnologiji. S obzirom na trenutnu, tešku situaciju, pokrajina se zala-gala za hrabrost i optimizam, a držaćemo se svih planova za investicije, upućujući na projekte u infrastrukturi, zaštiti od poplava ili u oblasti medicine i digitalizacije“, nglasila je guvernerka.

Lehre heißt bei uns Karriere!

Lehrausbildung jetzt starten, wohnortnah in allen Regionen.

**LANDES
GESUNDHEITS
AGENTUR**

Gesund und gepflegt. Ein Leben lang.

TERMINE

Besucht uns bei
unseren Lehrlingstagen:

09.11.2023 Waldviertel
Landesklinikum Zwettl

17.11.2023 NÖ Mitte
Universitätsklinikum St. Pölten

22.11.2023 Weinviertel
Landesklinikum Mistelbach

05.12.2023 Mostviertel
Landesklinikum Amstetten

05.12.2023 Thermenregion
City Campus der
FH Wiener Neustadt

Nähtere Informationen
zur Anmeldung unter
personalmarketing@noe-lga.at

Neben **bestmöglichen Arbeitsbedingungen** erwartet euch eine **individuelle Ausbildung** abgestimmt auf eure Bedürfnisse, um den Start ins Berufsleben in unseren Kliniken und Pflegezentren optimal zu begleiten. Zudem leistet ihr einen **wertvollen Beitrag zur erstklassigen Gesundheitsversorgung** in ganz Niederösterreich.

gesund und gepflegt
@ m_einlebenlang
IN NÖ Landesgesundheitsagentur
www.noe-lga.at

Upotrazi za stručnim kadrom: Šta je dovelo do deficitu u Austriji?

■ Autorka: Milica Vuković

Manjak stručne radne snage sve je prisutniji. U Austriji dvije od tri kompanije imaju probleme sa pronalaženjem zaposlenih. Međutim, postavlja se pitanje, šta je uzrok nedostatka stručnjaka? U ovom specijalu pokušavamo pružiti detaljne informacije o pozicijama koje su trenutno tražene, kao i o zanimanjima koja predstavljaju perspektivu za učenike.

Pročitajte više

U kojim sektorima u Austriji najviše nedostaje stručna radna snaga?

Godišnje istraživanje širom Austrije koje je sproveo Austrijski institut za istraživanje obrazovanja i privreda (ibw-Österreichisches Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft) na zahtjev WKO, obuhvatajući više od 4.200 preduzeća, pokazuje da se nedostatak stručnjaka u Austriji nalazi na novom vrhuncu. Posebno veliki nedostatak postoji u sljedećim sektorima:

- građevinarstvo;
- proizvodnja drvenih proizvoda;
- gastronomija/ hoteljerstvo;
- zdravstveni i socijalni sektor;
- proizvodnja metala uključujući mašinsku i automobilsku industriju.

Nedostatak stručnika u Austriji je, prema aktuelnoj studiji EY, veći nego ikada prije. Svaka peta kompanija planira da u narednim mjesecima zaposli dodatnu radnu snagu, a za 87 posto kompanija regrutacija stručnjaka predstavlja veliki izazov. Iako će zaposlenost u zemlji nastaviti da raste, 15 posto kompanija planira smanjenje radnih mesta. Svaka druga kompanija u državi se žali na pad prihoda. Nedostatak stručne radne snage nastaje kada se dugoročno značajan broj radnih mesta, za koje su potrebne određene kvalifikacije, ne može popuniti. Razlog za to je najčešće nemogućnost pronalaska kompetentne radne snage. Privremeni nedostatak stručnjaka može postojati na primjer, za određene regije ili određene kvalifikacije.

Razlozi za nastanak smanjenja radne snage

Kvalifikacije:

U ovom slučaju manjak radne snage nastaje najčešće u brzo rastućim oblastima i u modernijim zanimanjima,

Za 87 posto kompanija regrutacija stručnjaka predstavlja veliki izazov.

kada se osobe koje posjeduju odgovarajuće kvalifikacije ne obrazuju dovoljno brzo ili u dovoljnom broju.

Mjesto zaposlenja:

Slobodna radna mjesta nisu uvijek tamo gdje stručnjaci traže posao. To znači da ponuda slobodnih radnih mesta ponekad regionalno od-

stupa od ponude stručnjaka, odnosno radne snage.

Demografija:

Demografski nedostatak radne snage nastaje kada veći broj radne snage napusti određenu oblast zbog penzionisanja, a kada ne postoji dovoljan broj nove radne snage da popuni slobodne pozicije.

Atraktivnost sektora i visina plate:

Često bi bilo dovoljno da osoba posjeduje određene kvalifikacije, ali se zbog nepovoljnih uslova rada ili nedovoljno visoke plate zaposlenici prioritetsku na druge oblasti i stoga više nisu na raspaganju toj industriji.

Wie läuft's in deiner Lehre?

Gut? Freut uns. Wenn es mal nicht so ist, melde dich.

Entgeltliche Einschaltung / © Adobe Stock

Zanatske obuke: Rješenje za izazove tržišta rada

Zanimanja koja imaju manje od 1,5 nezaposlenih osoba po slobodnom radnom mjestu kategorisana su kao deficitarna. Iako postoji olakšana procedura za doseljavanje ljudi iz zemalja van EU za ova zanimanja, firme često angažuju radnike iz Trećih zemalja. To može rezultirati većom zavisnošću radnika od poslodavaca, čime se potencijalno cementiraju loši radni uslovi. Iako bi deficit trebalo da implicira veće plate, mnogi sektori nisu voljni da povećaju zarade. Najnoviji podaci ističu ozbiljnost situacije: Prema Zakonu o stručnoj radnoj snazi za 2022. godinu,

postoji 66 deficitarnih zanimanja, što je značajan porast u odnosu na prethodnu godinu. Prema istraživanju Agenda Austrije od 2014. godine, broj deficitarnih zanimanja porastao je više od deset puta. Pored olakšica koje su uvedene za dolazak strane radne snage, odnosno uvoz radne snage iz Trećih zemalja, potencijalno rješenje za manjak radnika moglo bi da bude ulaganje u zanatske obuke.

Učenje zanata dostupno već u srednjoj školi

Pored toga dobro obučeni stručnjaci su danas na tržištu rada traženiji nego ikada. Zbog toga

završena stručna obuka otvara mnoge uzbudljive mogućnosti i perspektive. Od stručne karijere, preko napredovanja do rukovođeće pozicije, pa sve do samostalnog preduzetništva - sa završenim ispitom iz obuke sve je moguće. Bilo da imate organizacione sposobnosti, tehničko interesovanje ili ste dobri sa brojevima – među skoro 200 različitih zanimanja u Austriji postoji odgovarajuće obrazovanje za svakoga. Trenutno postoji oko 28.500 preduzeća koja nude mjesta za učenike.

Koja zanimanja su trenutno najtraženija u Austriji?

2023. godine posebno je porasla potražnja u sektoru prodaje/maloprodaje. U sektoru medicinske njegе i pomoćnog medicinskog osoblja postoji povećanje od 19% u odnosu na prethodni kvartal. Znatan je porast oglasa za ljekare,

28.500 preduzeća nude mjesta za učenike zanatske obuke.

dok sektori građevinarstva i ugostiteljstva bilježe blagi rast. Prema podacima AMS-a Austriji su takođe, hitno potrebni krovopokrivači, strugari, pravosudni čuvari i kožari. Takođe, u metalnoj industriji vlada nedostatak stručne radne snage, a i u turizmu postoje mnogo otvorenih radnih mesta koja ne mogu biti popunjena. Najtraženije profesionalne grupe su IT, finansije, tehnička, prodaja i ugostiteljstvo/hoteljerstvo. Sa druge strane, potražnja je opala u sektoru ljudskih resursa, marketinga i prirodnih nauka.

Prihodi učenika zanata

- € Prva godina školovanja – 1.074 evra
- € Druga godina školovanja – 1.239 evra
- € Treća godina školovanja – 1.377 evra
- € Četvrta godina školovanja – 1.345 evra

Sarah Marie, 15
(Forstfacharbeiter*in)

Hanna, 20
(Vermessungstechniker*in)

Finde Deine Lehre bei der Stadt Wien

Die Stadt Wien, als eine der größten Arbeitgeberinnen Österreichs, legt großen Wert auf die qualifizierte Ausbildung ihrer Lehrlinge. In Wien geschieht das nach modernsten Standards. Mit dem Lehrbeginn im August 2024 bietet die Wiener Stadtverwaltung die Möglichkeit, in verschiedenen Lehrberufen eine vielseitige Ausbildung zu absolvieren. Dabei erhalten Lehrlinge einen umfassenden Einblick in die verschiedenen Arbeitsbereiche einer Stadtverwaltung, sei es in der praktischen Arbeit vor Ort oder in der theoretischen Ausbildung in der Berufsschule.

Der Leiter des Lehrlingsmanagements der Stadt Wien, Christian Schendlinger, betont die Bedeutung der Ausbildung für zukünftige Generationen: „Die Ausbildung unserer Nachwuchstalente ist ein Kernelement in der Personalstrategie. Da geht es nicht nur um die Erhaltung einer Tradition, sondern vielmehr um die Bewältigung der kommenden Herausforderungen vor dem

Hintergrund der herannahenden Pensionierungswelle.“

Die 600 aktuell bei der Stadt Wien tätigen Lehrlinge sind in verschiedenen Front-Offices der Magistratischen Bezirksämter ebenso wie in Serverräumen, chemischen Labors oder Werkstätten eingesetzt. Und um immer auf dem neuesten Stand zu bleiben, passt die Stadt Wien regelmäßig die Anforderungen und Ausbildungspläne der Lehrstellen an.

Die Stadt verfügt über eine große Vielfalt an Lehrberufen. Übliche und eher außergewöhnliche. Beispielsweise eine Ausbildung zur*zum Forstfacharbeiter*in ist in Wien möglich. Dabei durchläuft man eine dreijährige Ausbildung, die teils in Wien, teils im Quellschutzgebiet in Niederösterreich und in der Steiermark stattfindet. Auch eine Ausbildung zum*zur Geoinformationstechniker*in ist in Wien möglich. Hier dauert die Lehre ebenso drei Jahre und ein Interesse an geogra-

fischen Daten ist Voraussetzung. Danach kann man Geodaten digitalisieren und Daten zur Erstellung von Stadtplänen aufbereiten.

Neben den zwei vorgestellten Lehrberufen sind noch viele weitere, bei der Stadt Wien verfügbar. Von Verwaltungsassistenz, über IT-Systemtechnik bis hin zu Kraftfahrzeugtechnik stehen viele Gebiete zur Auswahl. Informier Dich noch heute!

JETZT BEWERBEN

Bis 31.12.2023 oder 31.01.2024

– je nach Lehrberuf – ist Zeit, die Bewerbungsunterlagen zu erstellen und alle Voraussetzungen zu erfüllen. Dabei ist es wichtig, dass ALLE Unterlagen vollständig bei der Stadt eingehen. Denn nur dann kann die Bewerbung bearbeitet werden! Welche Kriterien und Voraussetzungen erfüllt sein müssen, ist auf der Karriereseite beim jeweiligen Lehrberuf zu finden.

jobs.wien.gv.at/lehre

Ova četiri zanata donose siguran posao

Austrija, poznata po svom kvalitetnom obrazovanju i obučavanju radne snage, nudi bogatu lepezu zanimanja. Ovom prilikom predstavljamo Vam četiri zanata koja su trenutno najpoželjnija u Austriji. Od komercijalnih do tehničkih zanimanja, pogledajte koja su to četiri najpopularnija zanata i informišite se o njima.

Prodavač/prodavačica

Obuka za prodavce u maloprodaji predstavlja jednu od najpopularnijih komercijalnih obuka. Tokom trogodišnje obuke, učenici se najprije upoznaju sa svim osnovnim aktivnostima u maloprodaji, a kasnije se specijalizuju za određenu oblast poput

savjetovanja o uređenju ili trgovini prehrabrenim proizvodima. Osim što će naučiti kako voditi prodajne razgovore, naučit ćete i kako pravilno skladištiti i predstaviti robu. Prema kolektivnom ugovoru, početna plata u općoj maloprodaji iznosi između 1.640 evra i 1.740 evra bruto na mjesecnom nivou.

Službenik/službenica u kancelariji

U Austriji su zanati u oblasti komercijalne obuke među najpopularnijima i najtraženijima, što se odražava na visokom broju mlađih koji se odlučuju za dualni sistem obrazovanja. Ovo uključuje i obuku za službenika/službenica (Bürokaufmann/-frau).

Osobe sa ovim vještinama bave se svakodnevnim kancelarijskim i sekretarskim zadacima te pomažu u upravljanju i organizaciji firme. U opis posla mogu i da se svrstaju računovodstvo ili organizacija timskih događaja. Početna plata nakon obuke može se kretati između 1.440 evra i 2.070 evra.

Farmaceutski asistent (PKA)

Farmaceutski asistent (Pharmazeutisch kaufmännische Assistenz) zvuči komplikovano, a skraćeni naziv ovog zanimanja je PKA i odnosi se na komercijalne asistente u apotekama. Tokom obuke, pored komercijalnih, učite i organizacione zadatke

poput provjere zaliha ili narudžbi za skladište apoteke. Nakon trogodišnje obuke, možete očekivati početnu platu u prosjeku 1.879 evra bruto mjesечно ili godišnjom platom od 22.548 evra bruto u prve dvije godine rada. Nakon toga, plata se svake dvije godine povećava za otprilike 50 evra mjesечно.

Metalotehničar/metalotehničarka

Tehnička zanimanja također privlače mnoge polaznike, poput metalotehničara i metalotehničarki. Polaznici imaju izbor između različitih glavnih modula poput tehnike vozila, mašinske tehnike, tehnike zavarivanja i mnogih drugih. U zavisnosti od izabranog modula, spe-

cijalizovaće se za određene zadatke. U mašinskoj tehnici, na primjer, fokus je na proizvodnji mašina i postrojenja. U zavisnosti o odabranom modulu, obuka može trajati od tri do četiri godine. Početna plata za metalotehničare prema kolektivnom ugovoru iznosi između 2.030 evra i 2.170 evra bruto.

Dobro obrazovanje na lak način

Usavršavanje je sve važnije kako bi se posedovale prave sposobnosti za sopstveni ali možda i za neki budući posao.

Sa vaučerom za obrazovanje i Digi-Bonusom radničke komore, zaposleni imaju mogućnost da se usavršavaju. I kada to sopstveni poslodavac ne omogućuje. AK nudi 150 € koji se mogu iskoristiti za kurseve, seminare, radionice i učenje u različitim oblastima. Na primer, za nastavak obrazovanja, kurseve jezika, IT obuke ili Soft-Skill-Treninge. Na taj način radnici mogu proširiti svoje sposobnosti kako bi

imali više šansi na tržištu rada. Finansijska podrška vaučerom za obrazovanje olakšava pristup obrazovnim ponudama, posebno onima koji su u nepovoljnoj finansijskoj situaciji. To podstiče jednakost šansi. I preduzeća profitiraju od dobro obrazovanih radnika na osnovu njihovih boljih sposobnosti i znanja. Vaučer za obrazovanje se veoma jednostavno može zatražiti na stranici AK

ili telefonom. Digi-Bonus je proširenje AK vaučera za obrazovanje - na njega se može kombinovati i sa se dodaje još 120 evra za učešće na kursevima iz oblasti digitalizacije. On se može kombinovati i sa vaučerom za obrazovanje.

AK vaučer za obrazovanje je fenomenalna mogućnost za stručno usavršavanje!

Zatražite vaučer za obrazovanje i Digi-Bonus:

online: wien.arbeiterkammer.at/bildungsgutschein
telefonom: 0800 311 311

AK YOUNG

ŠKOLA I POSAO – GDE ICI DALJE SA 14 GODINA?

AK SAJAM OBRAZOVANJA I ZANIMANJA

8. DO 11. NOV. 2023

REGISTRACIJA JE POTREBNA NA WWW.L14.AT

Mesto održavanja:

AK centar za obrazovanje
Theresianumgasse 16-18, 1040 Wien

Bildungsdirektion
Wien

KULTNE ROBNE MARKE SFRJ

■ Autorka: Milica Vuković

Prisjećamo se Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, doma ikoničkih svjetski poznatih marki, i tim povodom donosimo reportažu o kulturnim proizvodima iz te ere.

gorenje

SLOVENIJA

- Bijela tehnika i kućni aparati:
Gorenje (Velenje):

Gorenje je osnovano 1950. godine kao radionica za proizvodnju poljoprivrednih mašina.

SLOVENIJA

- Elektronika i telekomunikacije:

Iskra (Kranj):

Osnovana 1946. godine Iskra je postala jedan od vodećih proizvođača elektronike, telekomunikacija i računarске opreme u Jugoslaviji.

SLOVENIJA

- Proizvodnja vozila (kamiona i autobusa):

TAM (Maribor):

TAM je bio vodeći jugoslovenski proizvođač kamiona i autobusa, osnovan 1947. godine. Njihova vozila korišćena su širom zemlje i izvožena u mnoge druge zemlje.

BOSNA I HERCEGOVINA

- Avio-industrija:

SOKO (Mostar):

SOKO je osnovan poslije Drugog svjetskog rata. Proizvodio je avione, helikoptere i druge vojne aparate, uključujući Galeb, Jastreb i Orao.

ŠIROM JUGOSLAVIJE

- Energetika:
Elektroprivreda:

Kao državna kompanija za proizvodnju i distribuciju električne energije, Elektroprivreda je imala ključnu ulogu u industrijalizaciji zemlje.

HRVATSKA

- Elektronika i telekomunikacija
RIZ (Zagreb):

Osnovan poslije Drugog svjetskog rata, RIZ je postao poznat po proizvodnji radio-aparata, televizora i druge elektronske opreme.

HRVATSKA

- Industrija obuće i odjeće:
Borovo (Vukovar)

Borovo je osnovano 1931. godine od strane češkog preduzetnika Tomáša Bat'a, te je bilo najveće preduzeće za proizvodnju obuće u Jugoslaviji.

SRBIJA

- Proizvodnja vozila (kamiona i autobusa)

FAP (Priboj):

Osnovan 1952. godine, FAP je bio jedan od vodećih proizvođača kamiona u Jugoslaviji, čija su vozila bila prepoznatljiva na svim putevima zemlje.

SRBIJA

- Automobilska industrija:
Zastava (Kragujevac)

Osnovana u 1853. kao oružarska radionica, Zastava je postala poznata po proizvodnji automobila, uključujući i poznati „Yugo“.

SFRJ: Trgovinska sila između Istoka i Zapada

Uvremenu Hladnog rata, Jugoslavija je uspješno balansirala između Istoka i Zapada, koristeći svoju industrijsku raznolikost da trguje sa obje strane „gvozdene zavjese“. Iako socijalistička, zemlja je usvojila elemente tržišne ekonomije, posebno nakon reformi iz 1965. godine. Ovo je omogućilo fleksibilnost u trgovinskim odnosima i privlačenju stranih investicija. Glavni trgovinski partneri bili su zemlje Zapadne Evrope, ali i SSSR, SAD i druge nesvrstane zemlje. Turizam, posebno donoseći velike devizne prihode. Međutim, 1980-ih godina zemlja se suočila s izazovima visokog spoljnog duga, što je kulminiralo bankrotom 1982. godine, dijelom zbog visokih kamatnih stopa i trgovinskog deficit-a.

Retro čari jugoslovenske industrije

Sjećate li se jogurta u trouglastom trapaku ili osvježavajućih napitaka u staklenim bocama? Ovi proizvodi čine dio industrijskog nasljeđa Jugoslavije, koja je bila u korak s globalnim trendovima. U bivšoj Jugoslaviji proizvodilo se skoro sve – od igle do lokomotive. Mnogi od ovih kulturnih proizvoda i danas su prisutni na tržištima država bivše Jugoslavije i šire. Pored toga, ova država je bila poznata po svojoj sposobnosti da održava diplomatske i trgovinske odnose sa različitim blokovima tokom Hladnog rata. Njeno članstvo u Pokretu nesvrstanih zemalja omogućilo joj je da izgradi mostove sa zemljama širom svijeta. Ova jedinstvena pozicija garantovala je pristup različitim tržištima i tehnologijama, što je doprinijelo ekonomskom rastu i diversifikaciji.

DA LI STEZNALI:

SFRJ je bila jedna od pet država u Evropi koje su imale svoje računare. Vjerovatno je najpoznatija Galaksija, dok je prvi proizvedeni računar bio CER-10. Još krajem 70-ih godina, firma Digitron u Bujama u Istri te Iskra u Sloveniji, počeli su sa sklapanjem računara.

PREHRAMBENI PROIZVODI: KRAŠ (ZAGREB, HRVATSKA)

Godine 1911. Julije König, svojim znanjem i iskuštvom u proizvodnji slatkića i Slavoljub Deutsch, svojim kapitalom, osnivaju tvornicu Union. Prvi industrijski proizvođač čokolade tvornica

Union u Zagrebu započela je sa radom kao prvi industrijski proizvođač čokolade u Jugoistočnoj Europi. Tokom godina ovaj pogon je postao jedan od vodećih proizvođača slatkiša u Jugoslaviji i šire. 1950. Union, Bizjak i ostali manji proizvođači ujedinjuju se pod zajedničkim imenom antifašističkog borca i sindikaliste Josipa Kraša, te Kraš 1952. otvara prvu Kraš prodavnici u samom srcu Zagreba, u najpoznatijoj zagrebačkoj ulici, na adresi Ilica 15.

SOKO ŠTARK (BEOGRAD, SRBIJA)

Preduzeće Štark osnovano je 1922. godine u Beogradu (Zemun) od strane Daniela D. Pasmažua, oficira francuskog korpusa na Solunskom frontu. Poslije njegove smrti 1927. fabriku je preuzeo Francuz Marcel Baslar, preimenovavši je u Roda. U toj fabrici kreirana je prva srpska čokolada, kao i slatkiš Krem-banana, koji je i danas popularan kao Bananica. U tada prvoj parnoj pekari bilo je zaposleno stotinak radnika. Nakon Drugog svetskog rata, fabrika je nacionalizovana i preimenovana u Nada Štark. Ubrzo je postala jedna od vodećih jugoslovenskih fabrika čokolade. Tokom 70-ih, integrisana je sa firmom Soko iz Zemuna, postavši Soko Štark. Početkom 2000-ih, transformisala se u akcionarsko društvo i postala deo multinacionalne kompanije Atlantik grupa 2010. godine.

DA LI STE ZNALI:

1931. godine, Jevrejsko akcionarsko društvo osnovalo je pekaru „Soko“. Predsjednik Društva bio je Holender, čije ime na žalost nije zabilježeno, kao ni ime direktora Fischer. Glavni majstor bio je iz poznate bečke pekare „Ankerbrot Bäckerei“.

1966. godine dolazi do spajanja fabrike Štark sa pekarom „Soko“ i mjenja ime u Soko – Nada Štark. Tako je nastala Fabrika keksa, čokolade i bombona „Soko-Nada Štark“, kasnije Soko Štark, preteča današnje moderne fabrike.

Sigurno ste čuli za slogan: „Bilo kuda, Kiki svuda“, ali da li ste znali da ga je 1935. godine osmislio poznati dječji pisac Ratko Zvrko, koji je tada bio učenik?

1935

U ovoj godini nastale su Krem bananice, tako što je majstor čokolade Franja Vaja preuzeo je fabriku „Roda“, današnji „Štark“ i stvorio prvu čokoladnu bananicu.

1938

Je godina u kojoj se rađa se kraljica među desertima – Bajadera.

1954

Tanke čokoladice preimenovane su u Životinjsko carstvo, a štampa se prvi album i tada počinje priča o jednoj od najpoznatijih čokoladica u regiji.

1957

Nastaje Domaćica – porodična miljenica u Kraševom assortimanu.

1972

Svetlost dana ugledao je i flips Smoki.

1978

Na tržište je, u obliku dimnjaka lokomotive, stigao fini kakao napitak – Kraš Express.

DROGA KOLINSKA (LJUBLJANA, SLOVENIJA)

Droga Kolinska osnovana je 1905. godine i brzo se uspostavila kao vodeći proizvođač hrane i pića u Jugoslaviji.

COCKTA

1950. godine nastaje Cockta, slovenačko osvježavajuće piće. Kompanija Slovenijavino je tada željela stvoriti autentično piće koje bi pariralo stranim pićima. Emerik Zelinka, inženjer hemije, kreirao je jedinstvenu mješavinu od jedanaest lijekovitih biljaka, uključujući divlje napitke, te je na taj način nastalo sasvim novo piće-Cockta.

ARGETA

1963. godine u tvorinici Argo proizvodi se prva košča pašteta kao nusproizvod u proizvodnji koncentrata za supu. Ova pašteta 1977. godine dobija svoje ime, a tadašnje aluminijске limenke zamjenjuje pakovanje kutijica. 2002. godine ova poznata pašteta dobija slogan: Argeta. Dobra strana kruha/hleba.

PODRAVKA (KOPRIVNICA, HRVATSKA)

Podravka je osnovana 1934. godine i postala je jedan od najvećih prehrambenih proizvođača u regionu, s proizvoda koji su stekli međunarodnu popularnost.

VEGETA:

Registrirana 6. januara 1959. godine, zahvaljujući inženjerki iz Travnika, Zlati Bartl. Tokom osamdesetih, ovaj začin je činio čak 20 posto svjetskog tržišta začina. Vegeta je igrala ključnu ulogu u svakodnevnom životu ljudi u bivšoj Jugoslaviji. Pored „Vegete“ mnogi od Podravkih proizvoda i danas se proizvode i imaju snažnu nostalgiju među onima koji su odrasli sa njima.

ZDENKA (VELIKI ZDENCI, HRVATSKA)

Godine 1897. u mjestu Veliki Zdenci osnovana je kompanija pod imenom „Zdenka“. Osnivači su kompaniju imenovali po svojoj kćerki, a slike šesnaestogodišnje Zdenke, okružene potkovom i četverolisnom djetelinom, postale su prepoznatljiv simbol kompanije.

BAMBI (POŽAREVAC, SRBIJA)

Poreklo čuvene Plazme iz „Bambi-ja“, prema urbanim pričama, seže do 1902. godine u Milano. Tada je Cezar Skoti, renomirani trgovac plasmonom - proteinom iz mlijeka, započeo svoj posao otvaranjem fabrike. Sredinom 20. vijeka, u fabriku je došao Petar Tutavac iz Požarevca. Tutavac je kasnije, po povratku u Srbiju adaptirao originalni italijanski recept. Zbog pravnih razmirica snaša Plazma se van granica Srbije prodaje kao Lane.

SWISSLION-TAKOVO (VRŠAC, SRBIJA)

Kompanija „Swisslion-Takovo“ nastala je iz fabrike bombona osnovane 1922. godine. Proizvodnja je prekinuta 1941. zbog bombardovanja, ali je poslije rata obnovljena kao državna firma. Od 1959. nosi ime „TAKOVO“, a od 1962. postaje kombinat sa širem djelatnostima. 1969. godine generalni direktor kompanije, Jovan Tomović, prilikom službenog putovanja u Italiju, otkrio je slatki kakao krem proizvođača Gandole. Tako je nastao poznati Eurocrem, od njega je napravljena i čokoladica.

Für ein gutes Zusammenleben

Bezirksvorstehung HERNALS

Elterleinplatz 14, 1170 Wien

Tel.: 4000/17111 • post@bv17.wien.gv.at
[hernal.wien.gv.at](http://hernals.wien.gv.at)

Peter Jagsch

Bezirksvorsteher

Sprechstunden:

Jeden Donnerstag, 13:45–16:45 Uhr
 nach Vereinbarung

DA LI STE ZNALI:

Svake godine, pojede se oko milijardu Jaffa keksića, dovoljno da se stvori most od keksa koji će spajati London i Sidney.

CRVENKA JAFFA

Prve kutije Jaffa keksa stigle su u SFRJ sa nekog od putovanja. Ovaj keks već se od 1927. godine proizvodio u fabrici po imenu McVitties u Škotskoj. Nakon prvih testiranja u SFRJ donijeta je odluka da se od škotskog proizvođača kupi licenca za proizvodnju Jaffe. Fabrika koja je trebalo da proizvodi Jaffu u SFRJ je trebala biti Takovo, ali se daljim planiranjem ispostavilo da bi se najčeće zalije šećera za proizvodnju dopremale iz Vojvodine, gdje se on proizvodio pod okriljem Inudstrijsko poljoprivrednog kombinata Crvenka. Tako je nastala fabrika u Crvenki, a prvi slatkiš koji su proizveli jeste Jaffa keks.

MUNCHMALLOW

Početkom 1981. godine šestoro zaposlenih je iz Crvenke otišlo avionom u Glazgov, u predstavništvo kompanije McVitties, kako bi naučili da prave Munchmallow. Poslije edukacije u Škotskoj, zaposleni su krenuli nazad u Srbiju. Usput su se u avionu zasladiли keksićima koje su im spakovali kolege Škoti. Stigavši u Srbiju, shvatili su, da su zapravo, slučajno pojeli uzorce Munchmallowa i da je od originalnog keksa u fabriku stigla samo folija. Tako su pokušali rekreirati Munchmallow na osnovu sjećanja na slatkiš koji su pojeli u avionu i tada nastaje Munchmallow sa svojim jedinstvenim ukusom.

BADEL 1862

Kombinacija tradicije duge više od 160 godina, bogatog znanja i stalne usmjerenosti na inovacije i praćenje suvremenih trendova čine Badel 1862 i njegove proizvode dugogodišnjim liderima na tržištima Adria regije. Kulturni brandovi Badela 1862 su biljni likeri Pelinkovac gorki i Antique Pelinkovac, Badel Stara Šljivovica, Prima Brand i Kruškovac. Na tržištu Austrije većina ovih proizvoda prisutna je dulje od 20 godina i dobro je poznata austrijskim potrošačima koji su ih upoznali i tijekom turističkih posjeta Hrvatskoj.

Badel Pelinkovac Gorki najprodavaniji je i daleko najpoznatiji biljni liker u regiji. Tajna privlačnosti Badel Pelinkovca Gorkog upravo je u originalnom procesu proizvodnje - bez dodataka umjetnih aroma, on ostaje vjeran tradicionalnoj, tajnoj recepturi i pomno odabranoj mješavini 30 meditarnih biljaka, okrunjenih biljkom pelin.

Još jedan kulturni Badelov proizvod koji je na tržištu Adria regije prisutan već stojeće i pol, jest Prima Brand. Majstorski balansirana receptura vrhunskog vinskog destilata i najboljeg alkohola garantiraju jedinstvenu aromu i poseban užitak konzumacije.

Osim Pelinkovca gorskog i Prima Branda, još je jedan proizvod Badela 1862 omiljen na području Adria regije, ali i najčešće birani suvenir s naših područja, a to je Badel Stara Šljivovica. Ova rakija čisto je zlato hrvatske tradicije. Proizvodi se destilacijom autohtone šljive bistrice, no pomno čuvane tajne u načinu njezina pripravljanja, čuvanja i odležavanja u bačvama slavonskoga hrasta, čine Badel Staru Šljivovicu jedinstvenim pićem i izdvajaju je u odnosu na druge slične proizvode. Badel Kruškovac je pak liker s aromom kruške, intenzivnog mirisa i prepoznatljive žarke boje. Odličan je i u kombinaciji s Badel Starom Šljivovicom – u koktelu koji je posebno popularan u Njemačkoj i Austriji.

Većina od ovih Badelovih kulturnih proizvoda u Austriji su dostupni u trgovinama Billa, Billa Plus, Interspar, Eurospar, Mpreis, Metro.

BADEL 1862

JEDERMANNS LIEBLING, ÜBERALL PRÄSENT

VERFÜGBAR IN **BILLA, BILLA PLUS, INTERSPAR,**
EUROSPAR, PENNY, METRO, MPREIS.

■ Autorka: Milica Vuković

Miris djetinjstva: slatko od dunja i jagoda

Jesen je period pripreme zimnice, a u tradicionalnim kuhinjama naših baka, slatko od sezonskog voća bilo je neizostavno. Ovom prilikom za Vas smo izdvojili dva recepta, slatko od dunja i slatko od jagoda.

Slatko od dunja

Sastoјci:

-1 kg dunja
-800 gr šećera
-2 l vode
-2 limuna
-100 gr oraha

Priprema:

1. Dunje očistite, oljuštite, naribajte na krupno ili ih narežite na kockice, ovisno o vašoj želji. Stavite ih u zdjelu s vodom u koju ste dodali sok jednog limuna kako ne bi potamnile.
2. U šerpu ulijte dva litra vode, dodajte dunje koje ste prethodno ocijedili i kuhati sedam minuta.
3. U drugu šerpu stavite šećer, dodajte 300 ml vode i napravite špin. Izvadite dunje i dodajte ih u špinovani šećer. Kuhati sat vremena dok se slatko ne skuha. Kada se pojave gusti bijeli mjehurići i dunje postanu prozirne, slatko je gotovo.
4. Prema kraju, narežite kolutove jednog limuna i dodajte na rezane orahe.

Savjet: Slatko možete uliti vruće u oprane i sterilizirane teglice, a zatim ih okrenuti naopako, ili pokriti šerpu mokrom krpom i ostaviti da prenoći te se potpuno ohladi. Nakon toga ulijte u čiste teglice i zatvorite.

Slatko od jagoda

Sastoјci:

-1 kg zrelih jagoda
-1/2 kg šećera
-sok od 1 limuna

Priprema:

1. Svježe jagode operite i očistite od peteljki. U odgovarajuću posudu složite slojevito: red šećera, red jagoda i prelijite sokom od limuna. Najbolje je jagode pripremiti navečer, pokriti ih krpom i ostaviti da odstoje preko noći kako bi pustile svoj sok. Također, možete koristiti i zamrzнуте jagode, samo ih isto tako, pustite u toku noći da se odmrznu i odstoje.
2. Jagode kuhatite na jakoj vatri, povremeno skidajući pjenicu žlicom. Kada zavrije, smanjite vatru i kuhatite na umjerenoj temperaturi. Slatko ne mijehajte, već samo protresite posudu kako bi plodovi ostali cijeli. Nakon otprilike 30-40 minuta provjerite je li slatko gotovo tako da malo sipate na tanjuric i ostavite da se ohladi. Ako je kapljica gusta i ne razlijeva se, slatko je gotovo.

Savjet: Ako odjednom kuhatete slatko od 2 kg jagoda, onda ga kuhatite duže, otprilike sat vremena. Posudu sa slatkom maknite s vatre, navlažite čistu krpnu vodom, razvucite je i pokrijte posudu.

Savjet: Posudu ostavite pokrivenu krpom dok se potpuno ne ohladi. Hladno slatko od jagoda ulijte u čiste i suhe teglice, zatvorite ih hermetičkim poklopcem ili celofanom. Slatko čuvajte na hladnom mjestu.

Kad hrana postane otrov

■ Autorka: Vera Marjanović

Poznato je da kontinuirano prejedanje izaziva ozbiljne zdravstvene probleme. Međutim, opasnost vreba i kad se u organizam unosi manja količina hrane ako je kvalitet namirnica slab. Dugoročno gledano, svakodnevno trujemo sami sebe.

**Dr. Vesna Budić-Spasić,
doktorka opšte medicine**

Pacijenti sa diabetesom, sa gastritisom i čirom na želucu ili dvanaestopalačnom crevu, ali i oni sa nizom drugih problema u svojim zdravstvenim kartonima, dobro znaju da im je način ishrane izuzetno značajan deo preporučenog lečenja.

Od ukupne količine pojedene hrane čoveku je potrebna tek četvrtina.

Međutim, i kod onih kod kojih još uvek nije ustavljena neka dijagnoza, prekomerno unošenje hrane vodi u tom smeru. Istraživanja pokazuju da nam je od ukupne količine pojedene hrane potrebna tek četvrtina, te da od posledica koje izazivaju preo-

stale tri četvrtine žive naši lekari i apotekari. Kako do toga dolazi i kako da hrana bude osnov za zdrav život, a ne uzrok bolesti, pitali smo dr Vesnu Budić-Spasić, stalnu konsultantkinju magazina KOSMO.

„Kada zbog raznih tegoba dođu kod lekara, pacijenti uglavnom kažu: 'Doktore, dajte mi nešto!'. Mnogo bi bolje i smislenije bilo kad bi zatražili da im se nešto oduzme, a tu mislim na veliki deo onoga što svakodnevno unose u organizam. Nažalost, recepti naših baka su zaboravljeni, kao i nekadašnji način proizvodnje i pripreme hrane na selu. Umesto toga, svakod-

celokupno zdravlje, nego je dopušteno da ljudi masovno oboljevaju od hroničnih zapaljenjskih bolesti creva. Njihova kalorijska vrednost je zavidna, tako da uzrokuju i prekomernu gojaznost”, kaže doktorka Budić-Spasić.

Stres kao svakodnevna pojava modernog života

Stres i nedostak vremena da se obrok na miru pojede i dobro sažvaće, redovna je i svakodnevna pojava u savremenom svetu.

„Posledice su vidljive u laboratorijama kod analize stolice, gde se u materijalu znaju pronaći cela zrna kukuruza koja su jednostavno samo progutana. Na raznovrsnost hrane takođe se zaboravlja. Jedan obrok mora

**BOJE
za hranu
su veoma
opasne
po
zdravlje.**

da sadrži veliki broj namirnica – od glavnih, pa do začina koji su vrlo bitni da bi se održala normalna funkcija crevne flore. Bez zdrave crevne flore nema ni zdravog organizma, a ona se gutanjem jednolične, fabrički obrađene hrane sistematski uništava.

Boje za hra-

„Boje za hranu posebno su tragična priča jer ih proizvođači obilno dodaju kao da šarenilo obavezno garantuje i ukus i kvalitet”, naglašava doktorka Budić-Spasić.

nu posebno su tragična priča jer ih proizvođači obilno dodaju kao da šarenilo obavezno garantuje i ukus i kvalitet", opominje naša sagovornica.

Neke namirnice i napitke ljudi koriste neumereno, iako vrlo štete organizmu. Primera radi, jedno svim generacijama omiljeno gazirano piće ubrzava nastanak osteoporoze, ozbiljnog oboljenja kostiju.

„Mnogo je produkata za koje se tvrdi da nečemu pomažu, a zapravo je šteta neuporedivo veća. Uzimimo za primer popularni energetski napitak koji nas, navodno, drži budnim i radno sposobnima kad je to neophodno. Statistika pokazuje da se godišnje u Evropi proda 300 miliona limenki tog napitka, čiji sastojci nikako ne mogu da se svrstaju u poželjne

„Statistička pokazuju da se godišnje u Evropi proda 300 miliona limenki energetskih pića, čiji sastojci nisu poželjni za ljudski organizam”, kaže doktorka Budić-Spašić.

za ljudski organizam. Kao primer može poslužiti i mleko! Iako mu nije potrebno, čovek je jedini sisar koji ga konzumira i kad više nije odojče. Upravo zato su se razvile bolesti poput intollerancije na laktozu i kazein, koje vrlo loše utiču na kvalitet života. Naravno, industrija mleka cveta u najraznovrsnijim oblicima, a najveće zlo je što sad u trgovinama dobijamo beli prah pomešan sa vodom, koji nije ni na-

KVALITET života uslovjen je adekvatnom ishranom.

lik na mleko”, dr Budić-Spašić iznosi rezultate naučnih istraživanja.

Mere zdravijeg života

Mora se priznati da se malim koracima ide ka promeni navika u ishrani, o čemu sve doče sve brojnije prodavnice zdrave hrane, ili po nekoliko polica u velikim samoposlugu, na kojima su istaknuti, navodno, zdravi produkti. Nažalost, zdravom logikom se dolazi do pitanja da li su i koliko zdrave sve ostale namirnice.

„Primetila sam da pacijenti vrlo pažljivo čitaju koja su propratna dejstva medikamenta koje im lekari prepisuju, što je pametno. Međutim, nisam zapazila da neko sa sobom u samoposlugu nosi lupu, kako bi se procitalo koji sastojci su navedeni na produktima koje svakodnevno kupujemo za ishranu. Nažalost, prestalo se sa starom, dobrom navikom držanja buradi sa kiselim kupusom i turšijom u podrumima i na terasama, cepkanja paprike za ajvar i pečenja bundeve kao slatkiš. Sve je to dovelo do toga da smo umorni, naduveni, depresivni, slabo koncentriscani i usporenii, da nas bole mišići i zglobovi, da nam propada hrskavica u zglobovima. Rečenica: 'Doktore, pomogaj!' i traženje čarobne pilule nemaju svrhe jer pomoći možemo da dobijemo isključivo od sebe samih”, naglašava doktorka za kraj.

Lekovita pomoć

Kada tablete za spavanje nisu opcija

Polovina Austrijanaca se suočava sa problemima nesanice. Kako rešiti ovaj problem bez korišćenja hemijskih preparata za spavanje?

Postoji li neko ko se nije našao u ovakvoj situaciji? Umesto da se opustimo i zaspimo, misli na obuzimaju u toku večeri i tako san ispašta. I kada napokon zaspimo, brzo se probudimo i ponovo smo preplavljeni mislima. Kako postići miran san i spavati celu noć bez buđenja?

Šta farmaceuti preporučuju?

Uzimanje hemijskih sredstava za spavanje često je povezano sa strahom od moguće zavisnosti. Kada se traže blaža rešenja, farmaceuti preporučuju biljne aktivne supstance iz prirode. Oni su veoma dobro podnošljivi, nema opasnosti od efekta navikavanja i mogu biti posebno korisni u periodima posebnog stresa kako bi se problemi sa snom lako savladali.

Idealna kombinacija

Dakle, logičan izbor ovde bi bila lekovita biljka poput valerijane, jer ona poboljšava kvalitet sna i pozitivno utiče na nesmetano spavanje. To je već dobro poznato. Međutim, stručnjaci sve više preporučuju kombinaciju valerijane s drugim biljnim aktivnim sastojcima – poput pasiflore i matičnjaka, koji dodatno deluju opuštajuće i uravnotežujuće, što olakšava uspavljanje. U kombinaciji, ova tri biljna pomoćnika za spavanje mogu se naći u Dr. Böhm® tabletama za spavanje. Korisnici i farmaceuti su uvereni u jedno: Ovaj proizvod je u Austriji najprodavaniji čisto biljni lek za probleme sa snom.¹

¹Apothekenumsatz Schlafmittelmarkt 13A3 lt. IQVIA
Österreich OTC Offtake MAT Okt 2022.

-20%
popusta

Tradicionalni biljni lek

Popust vaučer za sve Dr. Böhm® proizvode za uspavljanje i nesmetano spavanje.

Vaučer važi za novembar 2023. u svim partnerskim apotekama.

O dejstvu i mogućim neželjenim efektima informišite se kroz uputstvo za upotrebu, savete lekara ili farmaceuta. Primena ovog tradicionalnog biljnog leka u navedenim indikacijama zasniva se isključivo na dugogodišnjoj upotrebi.

Veliki koncert Dragane Mirković u Beču (Club Village)

Poznata diva narodne muzike — Dragana Mirković održaće održaće u Beču 17. novembra koncert povodom velikih 40 godina karijere.

Doživite kako se četiri decenije hitova i muzičkih uspomena pretvaraju u jedno jedinstveno veče. Dragana Mirković, čije ime odzvanja regionalnom scenom, donosi nam koncert koji će se dugo prepričavati. U sklopu proslave njenog četrdesetogodišnjeg jubileja pod nazivom „40 godina Dragana sa vama!”, pjevačica će izvesti svoje najveće hitove koji su obilježili regionalnu muzičku scenu. Njeni hitovi poput „Pitaju me u mom kraju”, „Luče moje”, „Vetrovi tuge” i mnogi drugi, ne samo da su definisali njenu karijeru, već su postali i dio kolektivne muzičke baštine.

Draganine pjesme i dalje obožavaju sve generacije. **Ulaznice** je moguće kupiti u preprodaji u Cafe Prestige (Laubeplatz 4, 1100 Wien) i Club Village, a prodaju se već po cijeni od 30 evra.

Više informacija o koncertu možete dobiti putem Instagram profila kluba Village ili putem broja: 00 676 41 811 52.

Vrijeme održavanja koncerta:

2023. godine sa početkom u 22:00.

Mjesto održavanja: Club Village (Daumegasse 11, 1100 Wien).

Koncert Željka Bebeka

Željko Bebek, jedan od najvećih pop-rock pjevača s prostora Balkana obilježava 50 godina respektabilne muzičke karijere i tim povodom dolazi u Beč.

pjesmi voli dodati rock'n'roll notu, a njegov bogati koncertni repertoar ispunjen je i legendarnim pjesmama Bijelog Dugmeta, te poznatim solo hitovima.

Kupovina ulaznica: www.ulaznice.eu

Cijena: Stajaća mesta - 35 evra, balkon - 45 evra.

Vrijeme održavanja: 18. novembar 2023. u 21:00.

Mjesto održavanja: VHS Floridsdorf (Angerer Straße 14 Ulaz/Kramreitergasse 1, 1210 Wien).

Premijera filma „Čuvari formule“

Film „Čuvari Formule“ režitelja Dragana Bjelogrlića, premijerno će biti prikazan u Beču u petak, 17. novembra, sa početkom u 19:30 sati.

Svečanu premijeru u Austriji će svojim prisustvom uveličati glumačka ekipa filma, na čelu sa režiserom Draganom Bjelogrlićem. Radnja filma odvija se u jeku hladnoratovske krize, tokom koje grupa naučnika u Institutu Vin-

ča sprovodi tajni projekat koji predvodi profesor Dragoslav Popović. Zbog izlaganja smrtonosnom zračenju oni su odvedeni na liječenje u parisku Kliniku Kiri od strane jugoslovenske tajne policije. Ulaznice se mogu kupiti na blagajnama bioskopa, kao i na zvaničnim bioskopskim stranicama.

Vrijeme održavanja:

17. novembra 2023. godine u 19:30 sati.

Mjesto održavanja: Cineplexx Millennium City.

9. Dezember 2023

von 9:30 bis 17:00 Uhr in der

Kassai Horseback Archery School Austria

Im Hochleitwald - 2213 Bockfließ

anomalija kod domaćih konja u poređenju sa prakonjima. Radionica će biti održana na lako razumljivom engleskom jeziku. U ovoj radionici zainteresovani će imati priliku da saznaju sve o anatomiji konja, kao i biomehaniči tijela ovih životinja.

Cijene radionice:

95 evra, 85 evra za učenike/studente.

Prijave i više informacija:

Kerstin Pressel

(kerstin@kassai.at)

Tel.: 0699 100 89 648

Vrijeme održavanja:

9. decembar 2023. godine od 9:30 do 17:00.

Mjesto održavanja:

Kassai Horseback
Archery School Austria,
Hochleitwald, 2213
Bockfließ.

Radionica „Bodies never lie”

Radionica „Bodies never lie” koja je posvećena zdravom i optimalnom održavanju konja održće se 9. decembra 2023. godine.

Kroz studije slučaja sa lovima kostura, zainteresiranim video materijalom, fotografijama i de-

radionice je Zefanja Vermeulen koja je ujedno suosnivačica „Equinestudies“ i zajedno sa Sharon May-Davis i ostalim članovima tima, između ostalog, posvećuje se istraživanju genetskih

Bundesministerium
für Kultur,
öffentlicher Dienst und Sport

ENTGELTLICHE EINSCHALTUNG

NOTEN STATT NOTIFICATIONS.

DU KANNST AUCH ANDERS.
DU KANNST AUCH MAL IN DIE OPER.

DAS KULTURMINISTERIUM FÖRDERT JÄHRLICH RUND
50 THEATER- UND OPERNHÄUSER IN GANZ ÖSTERREICH.

AUCHANDERS.AT

■ Autorka: Milica Vuković

SENAD BAŠIĆ:

„Teško je u potpunosti iščupati se iz domovine“

INTERVJU. U glavnoj ulozi filma „Bosanski Ionac“ nalazi se jedan od najistaknutijih bosanskohercegovačkih glumaca, Senad Bašić, sa kojim smo imali priliku da razgovaramo uoči austrijske premijere filma.

KOSMO: Na tržištu ne postoji mnogo filmova koji se bave tematizacijom života gastarabajtera. Zašto je ovaj narativ, po Vašem mišljenju važan?

Senad Bašić: Važan je jer se postavlja pitanje: otići ili ostati u ratu? Rat je orkan ljudskog ludila i oni koji se u njemu zadese, ne svojom voljom, na jednoj od zaraćenih strana, imaju mogućnost da izaberu – da li da ostanu ili odu. Faruk Šego je izabrao da ode i da se ne vrati u svoju zemlju. U svojoj domovini nema ništa osim grobnog mjesta. Nije otišao iz rata da bi se vratio, pogotovo što je izgubio najvažnije što je imao: svoju djevojku i ljubav. Ostao je bez svoje muze koja ga je inspirisala da bude dramski pisac. Odluka da se ode iz Jugoslavije i da se čovjek nikada ne vrati je najteža odluka, jer vezanost za svoju zemlju treba pokidati slično kako je to uradio Džoni Štulić. Teško je u potpunosti iščupati se iz domovine.

Kako je u filmu predstavljen mikrosmos Ex-Yu zajednice u Austriji?

Što je osoba dalje od područja bivše Jugoslavije, to je jača povezanost dijaspore na nacionalnoj osnovi. Austrija je bliska emigrantima s Balkana i mnogi od njih se i dalje čvrsto drže zajedno. Kao da su izbjegli neku prirodnu katastrofu i čekaju njen završetak, razmišljajući o tome da li da ostanu ili se vrate. U slučaju Ex-Yu emigracije se desilo da je mir postao gori od samog rata. Amaterska politika i demokratija su u mirnodopskom periodu otkrile svoje najmračnije strane, ispoljene kroz korupciju i mržnju zbog neostvarenih ratnih ciljeva svih strana. Takva situacija je razlog zašto mnogi emigranti odlučuju da ne se ne vrate, već da započnu novi život, asimilujući se u društвima u kojima sada žive.

Da li se Vaše mišljenje o ljudima koji su gastarabajteri promjenilo u toku snimanja ovog filma?

Moje mišljenje se nije promjenilo. Ov-

dje u Sarajevu i mojim mnogobrojnim putovanjima po cijelom svijetu, za vrijeme i u toku rata, i poslije rata, mi je omogućilo da dobro upoznam Ex-Yu dijasporu. Ono što je fascinantno kod emigracije je nostalgiјa i način na koji se svaki emigrant bori s njom: neki je poriču, nekima razdire identitet i suverenitet. Moram ovdje pomenuti Tarkovskog i njegov predivan film „Nostalgija“. Ona postoji kod svakog emigranta, a moja putovanja po svijetu su mi mogla da shvatim kako se svako individualno bori protiv nje. Nekima je ta borba laka, druge razdire na razne načine.

Po Vašem mišljenju, kako je ljudima kojima je teško da se uklope u ambivalentni život u stranoj zemlji?

Najizazovnije je za emigrante koji ne žele da se prilagode, da uče jezik, upoznaju društvo i pravila koja se razlikuju

od onih na Balkanu. Oni često postaju ekonomski migranti i duboko u sebi nose odluku o povratku. Zemlja iz koje su potekli ih snažno privlači, idealizujući je često na nerealističan način, što može dovesti do zabluda. Kada se vrate, paradoksalno, njihova želja za ponovnim odlaskom raste. Poput antilopa gnu, neprestano se premještaju između dva mesta. To nije pravi životni balans, već iluzija balansa, sa stalnim nezadovoljstvom bez obzira na to gdje se nalaze. Žive u kompromisu koji ih iscrpljuje. Odluka o tome da li otići ili ostati mora biti konačna, jer samo s jasnim stavom može se živjeti ispunjeno.

Koliko je bilo izazovno snimati na njemačkom jeziku i kako Vam se čini?

Jako teško. Snimao sam filmove na

engleskom, talijanskom, romskom, slovenačkom, ali najteže mi je bilo snimanje filma na njemačkom. Uz dobrog učitelja kojeg su mi producenti obezbjedili nekako sam se izborio s njemačkim jezikom, sa jezikom koji uopće ne poznajem. Profesionalno prihvatom uloge na meni stranim jezicima kao datu okolnost koju treba savladati. Tek sada vidim da sam podcijenio težinu njemačkog jezika. Prvi put sam shvatio kako je sličan i drastično različit od engleskog jezika

Kakvu reakciju austrijske publike očekujete na premijeri filma?

Neko je napisao da smo napravili film koji je tužna komedija i to mi se jako dopalo. Očekujem da će publika koja dođe pogledati film, bili oni Austrijan-

AUSTRIJA je bila lokacija snimanja filma „Bosanski lonac“.

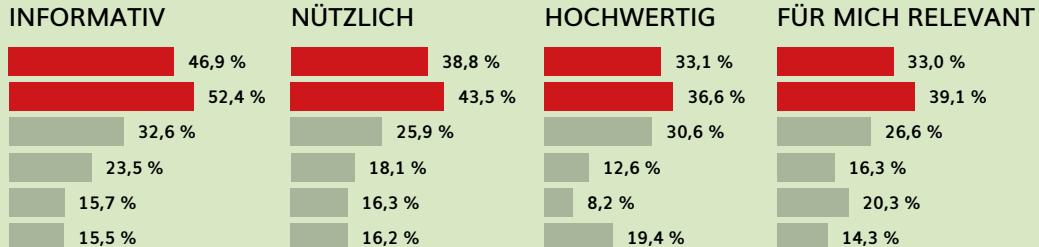
ci ili emigranti, razumjeti i zavoljeti našu priču. Redatelj, Pavo Marinković, voli kazati da u ovoj priči, Bosanski lonac, ima autobiografskih elemenata: „Faruk Šego, jeste i nije Pavo Marinković.“ Meni lično je bilo ogromno zadovoljstvo i novostećeno iskustvo raditi sa predivnim autorsko glumačkim timom. „Bosanski lonac“ vas ne može ostaviti ravnodušnim i ovako kako ga ja volim uvjeren sam da će ga zavoljeti i austrijska publika.

Gute Nachrichten in ungewissen Zeiten.

Werbung in Zeitungen und Magazinen ist eine gute Investition.

Die anerkannte und unabhängige österreichische Reichweiterhebung Media-Analyse hat das Werbeimage unterschiedlicher Mediengattungen erhoben. Zeitungen und Magazine punkten mit hohen Imagewerten. Werbung in Zeitungen und Magazinen – gedruckt oder digital – wird vor allen anderen Mediengattungen als informativ, nützlich, hochwertig und relevant wahrgenommen.

Werbung ist...

Quelle: Werbeimage 2023, Verein Arbeitsgemeinschaft Media-Analysen, n=2.277

■ Autorka: Dijana Komarek

ACA LUKAS:

EKSKLUZIVNO

„Filmom sam želeo obeležiti svoj život i karijeru”

INTERVJU. Film „Pokidan”, kreiran po motivima života poznatog balkanskog pevača Ace Lukasa premijerno je prikazan pubilici početkom novembaru u beogradskoj „Štark Areni“. Popularni pevač ujedno je ovom prilikom uz višečasovni koncert zajedno sa publikom proslavio i svoj 55. rođendan. Nakon ovog trostrukog slavlja i muzičko-scenskog spektakla, Lukas je za KOSMO ekskluzivno otkrio detalje filmskog projekta.

Kada je pre gotovo godinu dana najavljen početak snimanja filma čija je radnja u vezi sa motivima života popularnog folk pevača, obožavaoci Lukasovog lika i dela ovu vest dočekali su sa oduševljenjem. Oduševljenje nisu krili ni predstavnici sedme sile koji su se nadali da će im film pomoći da „iskopaju“ do sada nepoznate detalje pevačevog života. Ipak, suština i poenta filma su nešto drugačije. „Moj menadžer Saša Mirković i ja smo idejni tvorci ovog projekta. Film nije autobiografski, već je rađen po motivima mog života. Čak su i imena aktera drugačija, a mnogo stvari je za-

pravo fikcionalno urađeno, te se pojedine situacije nisu zaista odigrale u stvarnom životu. Razlika ovog filma i drugih biografskih filmova koji su posvećeni javnim ličnostima jeste upravo to što kažemo da film nije biografski, već je inspirisan životom“, kaže Lukas za KOSMO ističući da je ovaj projekat za njega od velike važnosti. „Želeo sam da napravimo nešto što bi obeležilo moj život i karijeru, kao recimo knjiga koja je inspirisana mojim životom. Mislim da svi oni koji gledaju film ne treba da traže biografske momente mog života, nego da jedno-

stavno da uživaju u njemu.“ Iako je uoči premijere imao tremu veću nego što je to slučaj pred velike koncete, kojih je u Areni zaključno sa ovim bilo devetnaest, Lukas je više nego zadovoljan reakcijom svojih obožavaoca. „Jako sam zadovoljan reakcijom moje publice, mada film je prikazan u „Štark Areni“, te smatram da svi koji budu želeli da u miru pogledaju film, to će ura- d r u g a -

diti u jednom čijem ambijentu. ‘Štark Arena’ nije bioskop, već kon-

„Mislim da svi oni koji gledaju film ne treba da traže biografske mome- mente mog života.“

Film „Pokidan“, početak je trilogije filmova stvorenih po motivima Lukasovog života.

certna i sportska dvorana.“ Inače, kako je pevačev tim istakao neposredno pre samog događaja, premijera filma „Pokidan“ jedinstvena je u svetu budući da se odigrala ispred oko 20.000 gledalaca. Kako je pevač ekskluzivno otkrio za KOSMO ovaj film je početak trilogije filmova stvorenih po motivima Lukasovog života, a drugi film publika može očekivati u martu naredne godine.

Nove, potpuno drugačije pesme

Radnja filma propraćena je i pred-

stavljanjem novih Lukasovih pesama koje se prema njegovim rečima, drastično razlikuju od onoga što je do sada radio u svojoj dugugodišnjoj karijeri. „Pesme se apsolutno razlikuju od onoga na šta je navikla moja publika, posebno one koje prate u drugi deo filma. Ove nove pesme su pesme koje sam stvorio pre tridesetak godina, ali su nešto što sam čuvao i nisam želeo da stavljam na svoje komercijalne CD-ove“, istakao je pevač.

„I dijaspora će moći da uživa u filmu“

Kako je pevač ovom prilikom najavio, emitovanje filma u bioskopima širom Balkana počeće 23. novembra. Budući da je interesovanje dijaspore za isti jako veliko, Lukas je najavio dolazak svog filma, no u nešto drugačijem rahu. „Kada se radi o premierama u dijaspori, imamo planove. Međutim, to neće biti premiera sa koncertom, već će se samo film prikazivati. Svi ljudi u dijaspori će moći da uživaju gledajući film, što me veoma raduje.“

Das Alter von Bewerber_innen:

Zu alt

O.K.

Zu jung

Wie offen sind Sie bei der Personalsuche?

Seien Sie offen für das Potenzial von älteren Arbeitskräften. Das AMS Wien berät Sie gerne.

ams.at/aufmachen

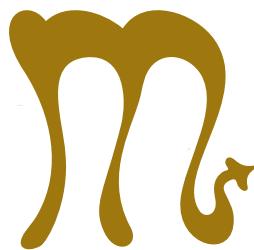
AMS

Arbeitsmarktservice
Wien

Mesečni horoskop

Znak meseca

ŠKORPIJA

Strastven, prodoran i odlučan istraživaće sve dok ne dođe do istine. Možda neće puno izražavati i pokazivati emocije, ali budite sigurni da se ispod površine dešavaju velike stvari. Odličan lider, osoba rođena u znaku Škorpije je uvek svesna situacije, takođe se posebno ističe u snalažljivosti. Škorpija je vodeni znak, živi za to da iskusi i izrazi emocije. Iako su osećanja veoma važna za Škorpiju one ih iskazuju drugačije nego drugi vodeni znaci, češće skrivene u grudima. U svakom slučaju možete biti sigurni da će Škorpija čuvati Vaše tajne.

SNAGA: Strastven, tvrdoglav, snalažljiv, hrabar, pravi prijatelj.

SLABOST: Ljubomoran, nepoverljiv, tajnovit, nasilan, zajedljiv.

OMILJENA BOJA: Tamno crvena, crna.

Ovan (21.3 - 20.4)

U novembru, Ovan će nailaziti na prepreke i nesporazume na poslu. Moguće je da će vas neko pokušati prevariti, ali uz intuiciju prepoznaćete prave prijatelje. Iskoristite mesec za učenje. Tražite načine za veći prihod i štednju. Zatražite savet kada je potrebno. Pazite na zdravlje, posebno zbog rizika od migrene i zubobolje. **KOSMO SAVET:** Ne donosite ishitrene odluke.

Bik (21.4 - 20.5)

Bikovi će biti motivisani da promene svoj život. Fokusiraće se na zdravlje, posebno zbog manjih zdravstvenih problema. Preispitajte svoju ishranu kako biste se osećali energično. Ovaj period je dobar za manje renoviranje doma zbog kreativnosti, ali izbegavajte veće projekte zbog nedostatka koncentracije. **KOSMO SAVET:** Odvojite vreme za odmaranje.

Blizanci (21.5 - 21.6)

Zahvaljujući svom prijatnom ponašanju, sklapaće nove prijateljstva koja mogu voditi i ka profesionalnoj saradnji. Pazite na svoje reči jer su važne. Fizički ćete biti u dobroj formi, pa se upustite u zahtevnije sportske aktivnosti. Bićete oprezni u trošenju novca. Međutim, ne štedite na kvalitetnoj hrani i obrazovanju pred praznike. **KOSMO SAVET:** Fokusirajte se na jačanje svog imuniteta.

Rak (22.6 - 22.7)

Ovaj mesec Rakovi će veoma strpljivi i uspešno će postizati svoje ciljeve. Vaša motivacija će biti na vrhuncu, pa se upustite u zadatke koje ste odgađali. Bićete produktivniji nego inače bez osećaja umora. Međutim, kod kuće budite pažljiviji. Vaš partner možda neće moći da vas prati, što može izazvati tenzije. **KOSMO SAVET:** Pripazite na nedostatak sna.

Lav (23.7 - 23.8)

Lavovi će se u novembru osećati depresivno i umorno, želeći se povući u sebe.. Budući da ćete biti skloni dubokom razmišljanju, pronađite način da se opustite. Na poslu nećete biti na svom vrhuncu, pa izbegavajte značajne promene i obaveze, jer možda nećete imati uobičajenu posvećenost. **KOSMO SAVET:** Izbegavajte poslovne promene.

Devica (24.8 - 23.9)

Device će ovaj mesec biti komunikativna i postati centar pažnje među prijateljima. Bićete iskreni i izražavati svoje stavove bez povređivanja drugih, što će biti cenjeno i na poslu. Možda vam čak i šef ponudi bolju poziciju. Vaša kreativnost će blistati, donoseći nove ideje. Ovog meseca ćete takođe biti i odlični mentor. **KOSMO SAVET:** Nemojte zanemariti vreme za sebe.

Horoskop poznatih

Sara Jovanović

29.10.1993. Rim, Italija

Rođena 29. oktobra 1993. u Rimu, Sara je odrasla dvojezično na srpskom i italijanskom kao jedino dete vaspitačice Jasne Jovanović i službenika Ministarstva spoljnih poslova Saše Jovanovića. Od ranog detinjstva pokazivala je interesovanje za muziku i nastupe, baveći se baletom i hip hop plesom. Godine 2014. objavila je debitantski solo singl „Ko je ovde ko“. Usledio je niz drugih samostalnih pesama, uključujući „Nemam vremena za to“ (2017), „Mili mili“ (2019) i „Muškarčina“ (2022). Debi album „Bez kontrole“ izdala je u junu 2023. Pre albuma, prethodila su mu dva singla: „Divlja“ (2021) i „Zar ne“ (2022).

Vaga (24.9 - 23.10)

U ovom periodu suočavaće se sa situacijama koje zahtevaju hladnokrvnost i racionalnost, što će biti cenjeno na poslu. U ljubavnom životu, bićete potpuno iskreni prema partneru, što će poboljšati vašu vezu. Samo pripazite kako izražavate svoje misli da ne biste povredili druge. **KOSMO SAVET:** Na poslovnom planu pokušajte biti strpljivi.

Škorpija (24.10 - 22.11)

Škorpije će u novembru biti intelektualno aktivne i željne znanja. Iako neće biti fokusirane na fizičke aktivnosti, postizće uspehe u komunikaciji. Imajuće izvanredno pamćenje, što je idealno za učenje izazovnih tema. U toku ovog meseca moraćete da pripazite na ishranu. **KOSMO SAVET:** Pripazite da u komunikaciji sa drugima ne budete previše sarkastični.

Strelac (23.11 - 21.12)

Ovaj mesec vam je potrebno razumevanje, najbolje iz kruga porodice. Iako neće biti previše aktivni, razgovor s nadređenima može pomoći u razumevanju situacije. Iako ste po prirodi štedljivi, Strelčevi bi trebali sebi priuštiti nešto ovog meseca kako bi poboljšali svoje samopouzdanje. **KOSMO SAVET:** Pokušajte manje koristiti socijalne mreže.

Jarac (22.12 - 20.1)

Ovaj mesec ćete biti ispunjeni srećom i kreativnošću, osećajući potrebu za eksperimentisanjem u različitim aspektima svog života. Bićete srećni i fokusirani na male stvari koje ih ispunjavaju. Povremeno trošenje nije loše, ali trebali bi biti oprezni da ne potroše sve svoje uštedevine. **KOSMO SAVET:** Prestanite previše razmišljati i prepustite se.

Vodolija (21.1 - 19.2)

U novembru, Vodolije će neprestano razmišljati o svom životu, upadajući u zamku preteranog analiziranja. Da bi se izvukli iz tog stanja, trebali bi se fokusirati na nove aktivnosti, poput učenja novog jezika, ili deljenja svojih misli s prijateljima. Kraj godine donosi osećaj melanonije i razmišljanje o neostvarenim ciljevima. **KOSMO SAVET:** Pripazite na impulsivnu kupovinu.

Ribe (20.2 - 20.3)

Ovog meseca fokusiraćete se na ljude oko sebe, koristeći svoju empatiju i ljubaznost. Osmeh na licima najbližih biće vam najvažniji. Finansijski ćete biti stabilni, pa ćete moći da se počaste odmorom ili nekom kupovinom. Biće raspoloženi za obnavljanje veza i pršećanje starih vremena. **KOSMO SAVET:** Ovaj mesec izbegavajte ozbiljnije bavljenje sportom.

■ Autorin: Irena Rosandić

Stille Wasser sind tief

AUDI Q4 E-TRON 50 IM TEST.
Erstes mal Elektroauto und gleich in der Königsklasse angekommen: Modemacherin Dijana Komarek testet den geräumigen Wohlfühl-SUV.

Die Influencerin und Modemacherin Dijana Komarek ist in Wien wohl eine der wenigen, die sowohl die Belgrader als auch die heimische Jetset-Szene wie ihre Westentasche kennt. Seit 14 Jahren in Österreich, ist sie mit ihren handgemachten Luxus-Hüten am Mode-Olymp angekommen. Ob an der Belgrader Kneze Mihajlova, beim Ball der Wiener Wirtschaft oder in den Boutiquen des ersten Bezirks: Ihre Hüte vom haus-eigenen „DK Ateiler“ gehen in der „Schickeria“ weg wie warme Semmeln...

Das Auto, welches die serbische Influencerin mit uns testet, spielt unter den Elektro-SUVs in einer eigenen Liga. Niemand geringerer als der Audi Q4 50 e-tron mit 299 PS, Allradantrieb, Soundsystem, Sportfahrwerk und allen Extras, die das SUV-Herz begehrte. In nur 28 Minuten

Übersichtlich und elegant: Vor allem der Touchscreen hat es ihr angetan.

Überall Platz genug: Die vielen Ablageflächen sind Dijana in einem Auto wichtig.

ladt er von 0 auf 80%, vollständig geladen hat er eine beachtliche Reichweite von 488 Kilometern. Preislich beginnt der Ingolstädter bei 52.000 Euro. Die Version, die wir testen, kostet allerdings „etwas“ mehr - 73.590 Euro.

Audi Q4 50 e-tron quattro

Leistung: 220 kW/299 PS

Motor: Elektro

Nutzbare Energie: 76.6 kWh

Reale Reichweite:

zwischen 275 und 560 km

Antriebsart: Allrad

Länge / Breite / Höhe:

4,59 m / 1,86 m / 1,6 m

Kofferraum: 520 l (mit

umgeklappter Rückbank

1490 Liter)

Neupreis des getesteten

Fahrzeugs: 73.590 Euro

„Ist der schon an?“

Der Test beginnt, zugegeben, etwas holprig. „Ist der schon an?“, fragt Dijana, die es bis zu diesem Test gewohnt war, dass Autos und deren Motoren genauso laut wie die Jugo-Diskotheiken in ihren Instagram-Stories sind. „So still... Völlig ungewohnt für mich“, beginnt sie ihre erste Ausfahrt mit einem Elektroauto.

„Das Beste kann ich dir aber jetzt schon sagen: Der Kopf hat so viel Platz, dass ich sogar meinen Hut während der Fahrt tragen kann. Endlich! Da ist so viel Raum, das geht bei meinem jetzigen leider gar nicht“, erkennt sie aber im zweiten Moment die großen Vorzüge des geräumigen Wohlfühl-SUVs. Später, bei einem Stopp in den Weingärten südlich von

Kofferraum unter dem Kofferraum:
„Oben meine handgemachten Hüte,
unten Omas Ajvar“, scherzt die Serbin.

Er lässt nicht lange auf sich warten: In 28 Minuten ist der e-tron wieder zu 80% geladen.

Wien, entdeckt sie dann, wie viel Platz auch im hinteren Teil geboten ist. „Da

ist nicht nur Platz genug für viele Hüte, sondern eigentlich sogar ein Kofferraum unter dem Kofferraum. Da

könnt ich Omas ‚Ajvar‘ auf der Rückfahrt aus Serbien verstecken“, spaßt die temperamentvolle junge Frau.

Oder nicht? Wie dem auch sei: Ihr hat es nicht nur die Farbe angetan, sondern vor

allem das wertvoll verarbeitete Interieur. Nachdem auf dem großen Touchschirm die Balkan-Musik eingestellt ist, die Spiegel alle

Schmink-Tests belegt haben, fahren wir mit dem Song „Fahr mit mir durch Rot“ von Ceca auf die Autobahn.

„Jetzt schauen wir uns das genauer an“, sagt die Serbin und düst von Null auf 100 innerhalb von 5,5 Sekunden. „Power hat er – definitiv!“, zeigt sie sich begeistert. „Und Ausdauer auch“, resümiert die Serbin später auf der Tankstelle, als sie merkt, wie schnell er wieder geladen ist. „Stille Wasser sind eben tief“, sagt Komarek.

Mit freundlicher Unterstützung

PORSCHE
WIEN

10 x in Wien
www.porschewien.at

Miloš Jovanović: „Voleo bih da moje ime bude garancija za kvalitet”

■ Autorka: Milica Vuković

Miloš Jovanović muzikom je počeo da se bavi sa trinaest godina kada mu je deda u ruke dao gitaru. Odmah se pokazalo da dečak ima talenat, pa je Miloš već sa šesnaest godina krenuo da svira svaki vikend. Od tada pa sve do danas, gitara i muzika ostale su njegove dvije ljubavi.

„Ja sam već treća generacija moje porodice koja živi u Beču. Odrastao sam uz našu muziku i onda je postala dio moga života. Sada je muzika, pored moje porodice, moj osnovni deo života. Odrastajući moj omiljeni muzički uzor je bio Dragan Jovanović Šanjika. Mogu da kažem da je i danas to ostao.

Takođe, moji roditelji su imali veliki uticaj na mene, a zajedno sa mojoj suprugom i decom su moja najveća podrška., rekao je Miloš na početku našeg razgovora.

Beč je grad ljudi sa balkanskim korenima, ali Beč je i grad muzike. Miloš sa svojim orkestrom svaki vikend

PODRŠKA

Porodica je za Miloša osnova poslovanja.

svira u poznatom restoranu „Semendria” u Beču, ali osim toga, od ove godine postao je i preduzetnik.

„Pored toga što sviram gitaru i bas gitaru, odlučio sam se da otvorim svoju prodavnici gitara u Beču. Ovaj korak sam preuzeo nakon što sam tri nedelje čekao na popravak svoje

čan instrument, te takođe nije nešto što treba baš svima, nego je usmerena na određenu grupu ljudi. Svaka sedma ili osma osoba svira gitaru ili ima neke veze sa njom. A rukovođenje gitarom zahteva nežnost i poštovanje. Ovaj posao se znatno razlikuje od prodaje tekstila, online prodaje ili ugostiteljstva.

„Želim da moja prodavnica bude mesto kojem će se ljudi vraćati.”

gitare, tačnije kvara koji može biti saniran za 20 minuta. Moja gitara je zainterna bila kvalitetna i koštala je mnogo novca. Počeo sam nakon nekog vremena da se brinem šta se dešava sa njom. Međutim,

kada

Ipak, u meni je postojala potreba da se osamostalim, te sam postavio sebi pitanje: Pa zašto ne bih svaki dan kao posao mogao raditi ono sa čime se iz hobija bavim? Tako sam se odlučio na ovaj veliki korak. Do

sada sam imao samo pozitivna iskustva”, dodaje Miloš.

sam opet otišao u servis nakon tri nedelje, pitao sam da li su uspeli da poprave, na šta su oni odgovorili da nisu imali vremena. Ovo me veoma naljutilo, te sam se odlučio da otvorim svoju prodavnici u kojoj ću ujedno nuditi i servis, upravo kako se mojim mušterijama ovakve situacije ne bi dešavale”, kaže Miloš.

Iz hobija u posao

Kaže se da su gitare za muzičare svetinja, te da se sa njima mora polako i lepo postupati. Upravo je osjećaj za ljudi i njihove instrumente bio jedan od glavnih motiva da se ostvari u ulozi preduzetnika. Ipak, prije odluke na ovako veliki korak, u Milošu je postojala i doza straha.

„Gitara je veoma specifi-

čan instrument, te takođe nije nešto što treba baš svima, nego je usmerena na određenu grupu ljudi. Svaka sedma ili osma osoba svira gitaru ili ima neke veze sa njom. A rukovođenje gitarom zahteva nežnost i poštovanje. Ovaj posao se znatno razlikuje od prodaje tekstila, online prodaje ili ugostiteljstva.

koja tek kreće da se bavi muzikom i zelela je sebi da kupi gitaru. Dvoumila se između jedne koja je skuplja i jedne koja je jeftinija, a koja joj je više odgovarala. Kada me pitala, koju bih ja gitaru uzeo, ja sam rekao tu jeftiniju, jer sam odmah video da joj bolje leži i da može u potpunosti da zadovolji njene muzičke potrebe. Ovakvih mušterija je mnogo i to je samo dokaz da meni nije stalo samo do profita, nego se trudim da ljudi savetujem, da im pomognem da izaberu pravu gitaru za sebe. Takođe, nedavno mi je bio i čovek koji se bavi pravljenjem gitara. Nije verovao da mogu da namestim njegovu gitaru. Ja sam na osnovu svog osećaja podesio sve kako sam mislio da treba, te se on nakon toga oduševio. Ovo mi je bilo veliko priznanje, posebno jer dolazi od osobe koja se bavi izradnjom ovog instrumenta”, kaže on.

Dobro je poznato da Beč nije najljubazniji grad na svetu, te da su mušterije često prepuštene same sebi kada se radi o odabiru proizvoda.

„Moj cilj nije samo prodati ili brzo popraviti kako bih se re-

tara i bas gitara, u prodavnici nudim i polovne gitare, kao i popravke svih vrsta. Trudim se da svojom kompetetnošću i lepom rečju saslušam svoje mušterije i posavjetujem ih na najbolji mogući način”, dodaje muzičar.

Za kraj, Miloš nam je rekao nešto više o svojim budućim planovima.

„Voleo bih da moja prodavnica postane sve poznatija i da ljudi prepozna kvalitet usluga. Takođe, još od dečinstva imam san da napravim svoju bas gitaru po želji mušterija. Jedna takva gitaru košta od 4.000 do 6.000 evra, a ja bih je prodavao po znatno nižoj ceni. Voleo bih da moje ime stoji na njoj, kao i puna garancija na proizvod”, kaže Miloš.

„Trudim se da svojom kompetetnošću i lepom rečju saslušam svoje mušterije i posavjetujem ih na najbolji mogući način”, kaže Miloš.

zlikuje ljudskost, razgovor i iskren savet.

„Po prirodi sam veoma empatična osoba i tako se ponosam i u poslu. Nedavno mi je došla jedna mušterija

šio ljudi. Želim da moja prodavnica bude mesto kojem će se ljudi vraćati i gdje će rado dolaziti kako bi popravili svoje gitare, ili kako bi kupili instrument. Pored novih gi-

KONTAKT:
MJ Guitars
Vorgartenstrasse 195/Top
4a (Uzal Ensgasse 25),
1020 Wien
Tel.: +43 699 181 32 766

Pusta razbibriga

Horoskop

-Šta najviše voliš da čitaš?
 -Horoskop.
 -Žašto baš horoskop?
 -Jedino tamo imam i ljučav i posao.

Foto studio

Došla mušterija kod fotografa da napravi slike:
 -Deset puta petnaest?
 Pita fotograf.
 -150, zašto?
 Odbrusi mušterija.

Kuća

Lisica viće liscu:
 -Kud se skitaš svaki dan?
 Pogledaj kako se puž drži svoje kućice!

Predavanje

Policajac zaustavlja pijanca i pita ga:
 -Kuda ste krenuli u ovo doba noći?
 -Na predavanje, odgovara pijanac.
 -Daj, pa ko sada drži predavanje?
 -Moja žena.

Pare

Pita mali Mujo baku:
 -Bako, možeš malo ustati?
 -Žašto, sine?
 -Tata kaže da uvijek sjediš na parama.

Bunar

-Mali, gdje je tata?
 -Pao u bunar prije nedjelju dana!
 -Ajoj, pa kako mu je?
 -Sad mu je već bolje.
 Juče se prestao derati.

Prijateljstvo, prije svega

Idu zec i vuk mračnom šumom.
 Kaže zec vuku:
 -Znaš vuče, malo se plasim!
 A vuk kaže:

-Ja ču još više da se plašim dok se kući budem vraćao sam!

Vojska

Pita komandir vojnika:
 -Šta bi ti uradio na komandu: avioni?
 Vojnik odgovara:
 -Sklonio bih se u šumu.
 -Kako u šumu kad je nigdje nema?
 -Pa nema ni aviona.

Pogrešan doktor

Došao pacijent kod doktora i rekao:
 -Doktore, ja spavam kao slon, i kada se dignem radim kao konj, kada dođe ručak jedem kao vuk.
 A doktor će na to:
 -U Vašem slučaju bih Vas preporučio veterinaru.

Trač partija

Žena izlazi iz kuće i kaže mužu:
 -Dragi, idem do komšinice na pet minuta, a ti ne zaboravi svakih pola sata provjeriti da jelo nije zagonjelo!

Konobar

Mušterija:
 -Konobar, donesite mi čaj bez limuna!
 Konobar:
 -Izvinite, nemamo limuna. Može li bez nečeg drugog?

Logično

Pita sudija jednog kriminalca:
 -Žašto ste pucali u zidni sat.
 On odgovara:
 -Da ubijem vrijeme!

Prodaja namještaja

-Čime se baviš?
 -Prodajem namještaj.
 -Pa, ide li ti od ruke?
 -Moglo bi se reći. Već sam

prodao svoj.

Blizanci

Pričaju dva prijatelja: Moja žena je bliznakinja?
 -Pa kako je razlikuješ?
 -Njen brat ima bradu!

Rastava

Žali se muž kako mu je žena ostavila poruku na frižideru na kojem piše:
 -Ovo više ne funkcioniše, preselila sam kod svojih! Pomisli muž:
 -A ja sam otvorio frižider, svjetlo radi, pivo je hladno, ne znam o čemu ona govori, šta ne funkcioniše?

Nazad u zatvor

Bježe dva robijaša iz zatvora kad ono napadao snijeg do koljena.

Kaže prvi:

-Hajdemo bolje nazad, ne možemo kroz ovaj snijeg. Na to će drugi:
 -Al' si ti lud, pa imamo lance!

Akumulator

Dvojica prijatelja nose akumulator od kamiona na punjenje.
 Uzdišu i stenu dok ga nose, te će jedan:
 -Jest težak ovaj akumulator, ruke nam otpadoše. Kakav li će tek bit' kad se napuni?!

Iskrenost

Hvali se starac od 85 godina doktoru da mu je mlada žena trudna.

Doktor ga drugarski potapše po ramenu i reče:
 -Deda, dopusti da ti ja ispričam priču...

Išao lovac šumom i naleti na medvjeda, potegne za puškom i vidi da je greškom ponio kišobran. On uperi kišobran u medvjeda

i, gle čuda, kišobran opali i ubije medvjeda!

Djed će:

-To je nemoguće! Sigurno je neko opalio iza njegovih leđa, a da on to nije primijetio.

-Upravo tako djede, upravo tako.

Baka u taksiju

Pita baka taksistu:
 -Koliko sam dužna za vožnju?

Taksista:

-10 evra bako.
 Baka daje 5 evra, a taksista kaže:
 -Nije 5 nego 10.

Baka će na to:
 -Pa šta hoćeš i ti si se vozio.

Cvijeće

Vraća se muž kući mrtav pijan. Žena mu ne otklučava, već kaže:

-Marš pijanduro, vraćaj se gdje si bio!

Muž:

-Nosim cvijeće za najljepšu ženu na svijetu!
 Žena se raznježila, otvorila vrata, te pita:
 -Gdje je cvijeće?
 -A gdje je najlepša žena na svijetu?

Ostrvo

Putnički brod prolazi pokraj malog, pustog ostrva usred Tihog okeana, a svi putnici s broda vide na ostrvu čovjeka dugačke brade kako skače, urla i maše iz sve snage. Pita jedan od putnika kapetana:

-Ko je ono na ostrvu?
 -Ne znam ali svake godine kad prolazimo on totalno podivlja...

Definicija braka

Brak je ono što dođe poslije života, a prije smrti.

EKOSMO

MADE IN SFRJ

PELINKOVAC, VEGETA, GORENJE...

Von der Nadel bis zur Lokomotive:
Kultmarken aus
Titos Jugoslawien

Dejan SUDAR,
Herausgeber
und Chefredakteur

Neuer Monat und neue Konflikte

Liebe Leserinnen und Leser,

Wie Sie auf unserer Titelseite sehen konnten, wird diese Ausgabe des Magazins den wohlbekannten Produkten aus einem Land gewidmet sein, das es nicht mehr gibt – der Sozialistischen Föderativen Republik Jugoslawien. Dennoch werden wir uns nicht nur auf die süßen Erinnerungen an die Produkte aus der SFRJ beschränken, die unsere Kindheit geprägt haben. Nein, diesmal werden wir uns der Bitterkeit zuwenden, die sich in der Welt ausbreitet, und die, wie der dunkle Kaffee, den wir noch in Jugoslawien zu trinken gelernt haben, nicht einmal mit dem besten Zucker versüßt werden kann. Wir sprechen über den Konflikt in Gaza, der, obwohl geografisch weit entfernt, emotional nah bei uns allen ist. Warum?

Weil viele von uns aus einer Region kommen, die einst auf dem Kreuz ihrer eigenen Konflikte zerrissen wurde. Weil wir wissen, wie es ist, wenn die Welt schweigt, während dein Land schreit. Weil wir verstehen, dass Grenzen den Schmerz nicht aufhalten können und politische Spiele die Wahrheit nicht verbergen können. In Österreich, wo sich viele von uns niedergelassen haben, spüren wir, wie diese Wellen der Unruhe über unsere neuen Heime hinwegschwappen und mit ihnen auch Schatten der Angst und Unsicherheit bringen.

Aber während sich die Solidarität in unseren Herzen bei jeder Nachricht über Leid regt, können wir nicht umhin, auch die Heuchelei zu bemerken, die sich oft durch die Reaktionen der Welt zieht. Wie kommt es, dass einige Konflikte gerechtfertigt werden und wie kann es sein, dass manche Opfer betrauert werden, während andere kaum erwähnt werden? Unsere Gedanken und Gebete gehen an diejenigen, die in Not sind, in der Hoffnung, dass der Konflikt in Gaza so bald wie möglich enden wird.

Dejan Sudar

INHALTSVERZEICHNIS

11/2023 | Ausgabe Nr. 148

52 Rechtliches

Erfahren Sie mehr darüber, wie die Beendigung des Arbeitsverhältnisses in Österreich abläuft.

53 Finanzen

Für Sie haben wir die wichtigsten Informationen zur Elektromobilität und den steuerlichen Vorteilen derselben zusammengestellt.

54 Politik: Christian Stocker

Mit dem Generalsekretär der Volkspartei (ÖVP) haben wir über politische Führung sowie über herausfordernde Zeiten gesprochen.

56 Cover: Kultmarken der SFRJ

Wir erinnern uns an die Sozialistisch Föderative Republik Jugoslawien, die Heimat ikonischer, weltbekannter Marken. Aus diesem Anlass bringen wir eine Reportage über die Kultprodukte dieser Ära.

„FRIENDS“ - STAR MATTHEW PERRY TOT AUFGEFUNDEN: Die Unterhaltungswelt trauert um Matthew Perry, den unvergesslichen Chandler Bing aus der Kult-Fernsehserie „Friends“. Der Schauspieler war am 28. Oktober tot in einem Whirlpool in seinem Haus gefunden worden. Wenige Stunden vor seinem Tod hatte Perry noch „Pickleball“ gespielt. Seine Familie traf am 28. Oktober bei ihm ein und äußerte sich am Sonntag zum tragischen Verlust ihres geliebten Sohnes und Bruders.

HELDIN

Saliha Delić

Die Geschichte von Saliha Delić (54) und ihrer Schwiegertochter Aisa Delić (33) aus Željezno Polje bei Žepče in Bosnien und Herzegowina hat die Herzen vieler berührt. Saliha entschied sich, ihrer Schwiegertochter eine Niere zu spenden und ihr so zu helfen, ein normales und ruhiges Leben zu führen. Aisa kämpfte zehn Jahre lang gegen eine schwere Nierenerkrankung, die 2012 begann, noch bevor sie heiratete. Als ihr Sohn besorgt war, versicherte Saliha ihm, dass die Krankheit der Schwiegertochter kein Problem sei. Einige Jahre später bot sie ohne Zögern an, ihre Niere zu spenden.

LOSER

Petar Vlahov

Petar Vlahov, ein Journalist des kroatischen Nationalfernsehens, hat während seiner Berichterstattung aus Israel für Aufsehen gesorgt. Seine ungewöhnliche Art der Berichterstattung, bei der er sich auf dem Boden wälzte, als ob Bomben auf ihn fallen würden, hat ihn zum Gegenstand von Späßen und Memes auf den sozialen Medien in Kroatien gemacht. Dieses Bild wurde noch verstärkt durch zwei Frauen, die entspannt im Hintergrund standen und auf ihren Handys tippten.

WELT:

Erstes Restaurant verlangt Gebühr für „unfähige Eltern“

Im Angesicht des alltäglichen Kampfes gegen lärmende Kinder in Restaurants hat das Toccoa Riverside Restaurant in Georgia, USA, eine kon-

troverse Lösung gefunden, die bei vielen Gästen auf Unmut stößt.

Eine spezielle Gebühr wird dort für Eltern erhoben. Die Gebühr, als „Erwachsenen-Aufschlag“ bezeichnet, richtet sich explizit an Eltern, die es nicht schaffen, ihre Kinder während des Restaurantbesuchs zur Räson zu bringen. Auf der Website des Restaurants steht: „Erwachsenen-Aufschlag: Für Erwachsene, die nicht in der Lage sind, ihr Kind zu erziehen.“ Der Aufschlag kann sich auf bis zu 47 Euro belaufen.

ZITAT DES MONATS

„Ich bin nicht nur eine serbische Sängerin.“

Sagte die Sängerin Aleksandra Prijović zu Medienberichten über ihr fünftes Konzert in der Arena Zagreb. Sie äußerte sich, dass es für sie eine große Ehre sei, in Kroatien einen beachtlichen Erfolg zu verzeichnen, da sie einen Großteil ihres Lebens in Beli Manastir verbracht hat. In einem Interview sagte sie, dass sie nicht möchte, dass man sie auf eine bestimmte Nationalität reduziert.

KINDERWUNSCH:

63-Jährige will mit 26-jährigem Lover Kinder

Es ist eine ungewöhnliche Liebesgeschichte, die sich zwischen Cheryl (63) und Quran (26) McCain entsponnen hat.

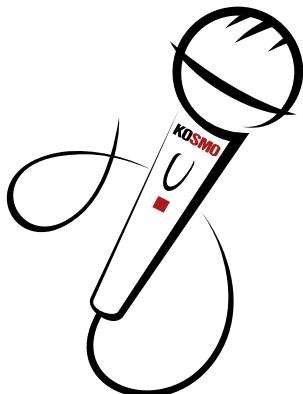
Ein Altersunterschied von 37 Jahren und die Tatsache, dass Cheryl bereits sieben Kinder und 17 Enkelkinder aus früheren Beziehungen hat, hindern das Paar nicht daran, einen gemeinsamen Kinderwunsch

zu verfolgen. Im Jahr 2021 haben sie sich das Ja-Wort gegeben und sind seitdem unermüdlich bemüht, ihren Kinderwunsch zu erfüllen. Mit über vier Millionen Followern auf TikTok, nutzen sie die Plattform, um ihre Entschlossenheit zu demonstrieren. Trotz der Kritik, die sie für ihre ungewöhnliche Familienplanung erhalten, bleiben sie standhaft. Sie sind fest davon überzeugt, dass sie „eigene Kinder verdienen“.

ZAHL DES MONATS

99.545

bzw. 90 % aller Kindergartenkinder in Wien besuchen Einrichtungen, die ganztägig geöffnet sind.
(Quelle: www.wien.gv.at)

Welche Folgen hat die erhöhte Zuwanderung auf die Lebenssituation in Österreich?

Im Jahr 2022 verzeichnete Österreich einen Zuzugsrekord von 261.900 Personen im Vergleich zu 101.700 im Jahr 2021. Satte 55,6 Prozent dieser Zuwanderer stammten aus Drittstaaten. Wir haben unsere Leserinnen und Leser gefragt, wie sie dazu stehen.

Regina Schlemmer

Das hat auf jeden Fall Folgen! Eine unkontrollierte Zuwanderung belastet jede Gesellschaft sowohl wirtschaftlich als auch in sozialer Hinsicht!

Ve Eno

Die Problematik ist vielschichtig. Es würde gezielte und eine gesteuerte Zuwanderung benötigen und eine geregelte Migrations- bzw. Asylpolitik.

Elisabeth Fiechtli

Sofortiger Stopp!

Petra Kramberger

Ich will die 80er Jahre zurück - Kaffeehausbesuche in Raucherlokalen, keine Termine, keine Plexiglasscheiben, Arbeitsverhältnis nur mit „richtigen“ Österreicherinnen, Arbeitsplätze waren damals noch im Ort.

Christian Samhaber

Sehr begrüßenswert wäre eine gesteuerte Zuwanderung von gut ausgebildeten und integrationswilligen Personen, bzw. die temporäre Aufnahme von echten Schutzsuchenden.

**„Ich setze mich
dafür ein, dass
wir uns alle
Anliegen zu
Herzen nehmen.“**

Rania, Publikumsservice-Mitarbeiterin

Eine Mitarbeiterin des ORF, die wie all ihre Kolleginnen und Kollegen den Auftrag hat, mit einem ausgewogenen Programm zu einer funktionierenden Gemeinschaft in Österreich beizutragen.

ORF FÜR DICH UND MICH UND ALLE.

KOMMENTAR

Dr. Davorka Čeović,
Rechtsanwältin
NMC Rechtsan-
wälte OG

Kündigung, Entlassung und Arbeitnehmerschutz

Ein Arbeitsverhältnis stellt ein Dauerschuldverhältnis dar und kann von Seiten des Arbeitgebers aus wichtigem Grund mit sofortiger Wirkung (sog. Entlassung), oder ohne Begründung (sog. Kündigung) beendet werden. Wird vom Arbeitgeber eine Kündigung ausgesprochen, wird das Arbeitsverhältnis unter Einhaltung der Kündigungsfrist beendet. Die Arbeitgeberkündigung hat keine festen Formvorschriften. Sie wird wirksam, sobald sie den Arbeitnehmer erreicht, z.B. durch den Postkasten. Aus Beweisgründen ist die Schriftform empfohlen. Der Arbeitnehmer kann die Kündigung unter bestimmten Bedingungen beim Arbeits- und Sozialgericht anfechten. Die Anfechtungsfrist beträgt ab Erhalt der Kündigung zwei Wochen. Wobei hier zu beachten ist, ob der Betriebsrat der Kündigung widersprochen hat oder nicht. Wenn der Betriebsrat der Kündigung ausdrücklich widersprochen hat dann beträgt die Frist für die Anfechtung nur eine Woche. Die Kündigung kann beim Gericht angefochten werden, wenn unter anderem der Arbeitnehmer wegen eines unzulässigen Motivs gekündigt wurde oder auch wenn die Kündigung sozialwidrig ist. Im Gegensatz zur Kündigung muss der Arbeitgeber bei der Entlassung keine Fristen einhalten. Formvorschriften bestehen auch nicht. Nach Bekanntwerden des Entlassungsgrundes muss der Arbeitgeber sofort entlassen. Der Arbeitnehmer kann die Entlassung innerhalb von zwei Wochen beim Gericht anfechten.

Kontakt:

NMC Rechtsanwälte OG
Taborstrasse 11B
Tel.: 01 235 03 42
0660 235 03 44
office@nmc-anwaelte.at

BEENDIGUNG VON ARBEITSVERHÄLTNISSEN: Das sind die wichtigste Aspekte und Details

Was sollten Sie tun, wenn Ihr aktueller Arbeitgeber das Arbeitsverhältnis beendet? Wir haben für Sie alle möglichen Situationen eines Arbeitsverhältnisabbruchs erklärt.

Die Beendigung eines Arbeitsverhältnisses ist ein komplexer Prozess, der verschiedene Formen annehmen kann und sowohl für Arbeitgeber als auch für Arbeitnehmer bedeutende Auswirkungen hat.

Kündigung durch den Arbeitgeber:

Wenn ein Arbeitgeber beschließt, einen Arbeitnehmer zu kündigen, kann dies schriftlich oder mündlich erfolgen. Die schriftliche Form wird jedoch dringend empfohlen. Es gibt gesetzlich festgelegte Kündigungsfristen und -termine, die je nach Art des Arbeitnehmers variieren können. Arbeitnehmer haben das Recht, gegen eine Kündigung vorzugehen und diese rechtlich anzufechten

Kündigung durch den Arbeitnehmer:

Auch Arbeitnehmer haben das Recht, ihr Arbeitsverhältnis zu kündigen. Dies muss dem Arbeitgeber mitgeteilt werden,

und es gelten bestimmte Fristen, die eingehalten werden müssen.

Entlassung:

Eine Entlassung ist eine drastische Maßnahme, bei der das Arbeitsverhältnis sofort und ohne Einhaltung einer Frist beendet wird. Dies setzt in der Regel ein schwerwiegendes Fehlverhalten des Arbeitnehmers voraus. Bei bestimmten Personengruppen, wie z.B. werdenden Müttern, ist eine Entlassung nur mit gerichtlicher Zustimmung möglich.

Einvernehmliche Auflösung:

Hierbei handelt es sich um eine gemeinsame Entscheidung von Arbeitgeber und Arbeitnehmer, das Arbeitsverhältnis zu beenden.

Betriebsübergang:

Wenn ein Unternehmen oder ein Betriebsteil verkauft oder übergeben wird, hat dies Auswirkungen auf die bestehenden Arbeitsverhältnisse. Diese gehen in der Regel auf den neuen Eigentümer über, und es gelten beson-

Einvernehmliche Beendigungen des Arbeitsverhältnisses bringen Vorteile für Beide.

Vorzeitiger Austritt:

Ein Arbeitnehmer kann aus verschiedenen Gründen, wie gesundheitlichen Problemen, das Arbeitsverhältnis sofort beenden. Dabei sind bestimmte Bedingungen zu beachten, und es können Ansprüche des Arbeitgebers entstehen.

dere Schutzbestimmungen für die Arbeitnehmer.

Frühwarnsystem:

Um den Arbeitsmarkt frühzeitig über mögliche Entlassungen zu informieren, müssen Arbeitgeber das Arbeitsmarktservice (AMS) über geplante Kündigungen in Kenntnis setzen.

KOMMENTAR

**Mag. Edin
Salihodžić, CEO
Steuerberater
Team23**

Das Fahrtenbuch: Schlüssel zu steuerlichen Vorteilen

Die Entscheidung, ein betriebliches Fahrzeug anzuschaffen, ist nicht nur eine Frage des Komforts oder der Mobilität, sondern auch eine der Finanzierung und Steuern. Das sind die Punkte die Sie beachten sollten:

Eigenmittel vs. Finanzierung: Bei den derzeit hohen Zinsen am Markt ist es in der Tat ratsam, den Kauf eines Fahrzeugs mit Eigenmitteln zu tätigen, um Finanzierungskosten zu vermeiden.

Nutzungszweck: Betriebliche und private Nutzung unterscheiden sich stark. Ein Fahrtenbuch ist essentiell für steuerliche Vorteile. Es ist besser, von Anfang an konsequent zu sein, als später steuerliche Nachteile in Kauf nehmen zu müssen.

E-Autos: Die steuerlichen Vorteile von E-Autos sind enorm, insbesondere in Österreich. Wenn Sie über den Kauf eines neuen Fahrzeugs nachdenken, sollten Sie ernsthaft in Erwägung ziehen, in ein E-Auto zu investieren.

Luxustangente: Die Tatsache, dass die Luxustangente seit 2005 nicht angepasst wurde, ist in der Tat problematisch. Es wäre ratsam, dies bei der Budgetierung und Auswahl eines Fahrzeugs zu berücksichtigen.

Umsatzsteuer: Es ist wichtig zu betonen, dass in Österreich das betriebliche Auto für umsatzsteuerliche Zwecke irrelevant ist, mit Ausnahme von E-Autos und bestimmten „KleinLKW“.

Es ist ratsam, sich vor dem Kauf ausführlich beraten zu lassen, um sicherzustellen, dass Sie die bestmögliche Entscheidung für Ihr Unternehmen treffen.

Kontakt:
Team23 Steuerberatung
Dresdner Strasse 47
Tel.: 01 908 70 80
hello@team23.wien

ELEKTROMOBILITÄT:

Wie können E-Fahrzeuge massive Steuervorteile bieten?

Die steuerlichen Begünstigungen für Elektrofahrzeuge sind eine direkte Reaktion auf die Krisen und sollten bei einer Kaufüberlegung berücksichtigt werden.

In Österreich gibt es keine gesetzliche Verpflichtung, ein Fahrtenbuch zu führen. Dennoch kann es sich lohnen, um Geld vom Finanzamt zurückzubekommen und steuerliche Vorteile für geschäftlich gefahrene Kilometer geltend zu machen. Ein Fahrtenbuch ist nur dann verpflichtend, wenn das Gericht eine Anordnung (§ 31a StVZO) erlässt, z.B. bei einem Verkehrsdelikt. Neben den möglichen steuerlichen Vorteilen erhält der Unter-

nehmlichkeit zu unterstützen. Daher wurden verschiedene steuerliche Erleichterungen und Anreize geschaffen:

Einkommensteuer:

Für Unternehmen und Selbstständige, die Elektrofahrzeuge überwiegend für betriebliche Zwecke nutzen, eröffnen sich attraktive steuerliche Vorteile. Während grundsätzlich alle mit dem Fahrzeug verbundenen Ausgaben abzugsfähig sind, gibt es spezifische Rege-

gelten auch noch viele Regeln, über die es wichtig ist, sich zu informieren.

Überlassung an Dienstnehmer:

Unternehmen, die ihren Mitarbeitern Elektrofahrzeuge zur Verfügung stellen, können ebenfalls von steuerlichen Vorteilen profitieren.

Private Nutzung durch wesentlich beteiligte Gesellschafter-Geschäftsführer:

Geschäftsführer, die wesentlich am Unternehmen beteiligt sind und ein E-Auto auch privat nutzen, können von bestimmten steuerlichen Vorteilen profitieren.

Normverbrauchsabgabe:

Reine Elektrofahrzeuge sind sowohl von der NOVA als auch von der motorbezogenen Versicherungssteuer ausgenommen.

Beachten Sie nur:

Sogenannte Plug-In-Hybride, sind bei der motorbezogenen Versicherungssteuer für den verbrennungsmotorischen Anteil steuerpflichtig.

Ein Vorteil von Elektrofahrzeugen ist auch die Möglichkeit des Vorsteuerabzugs.

nehmer durch diese Methode wichtige Einblicke in die Nutzung seiner Fahrzeuge. Zudem ermöglicht die Fahrtenbuchmethode eine effizientere Steuerung des Fuhrparks. Das Führen eines Fahrtenbuchs gehört im Fuhrpark zum Fuhrparkmanagement. Das moderne Steuerrecht hat erkannt, wie wichtig es ist, den Übergang zur Elekt-

lungen, insbesondere in Bezug auf Abschreibungen.

Umsatzsteuer:

Bei Anschaffungskosten (AK) bis zu 40.000 Euro inklusive Umsatzsteuer steht der Vorsteuerabzug uneingeschränkt zu, da die Angemessenheitsgrenze (Luxusgrenze) nicht überschritten wird. Für den Vorsteuerabzug

INTERVIEW:

Wir haben uns mit dem ÖVP-Generalsekretär Christian Stocker über politische Führung und Krisenmanagement sowie Migrationsherausforderungen und wirtschaftlicher Stabilität unterhalten.

■ Autor: Vojin Mihajlović

„Wir lehnen eine Migration ins Sozialsystem ab“

KOSMO: Könnten Sie die Hauptprioritäten und Ziele Ihrer Rolle als Generalsekretär erläutern?

Christian Stocker: In meiner Funktion als Generalsekretär der Österreichischen Volkspartei sehe ich es als meine Kernaufgabe, einen wesentlichen Beitrag zu leisten, dass wir bei den kommenden Nationalratswahlen erneut stärkste Kraft werden. Es geht darum, das Vertrauen der Wählerschaft zurückzugewinnen – und ich betone bewusst „zurückzugewinnen“. Die Volkspartei hat schwierige Zeiten durchlebt, und

len hervorzugehen. Ich werde alles in meiner Macht Stehende tun, um sicherzustellen, dass unser Bundeskanzler auch weiterhin Karl Nehammer heißt.

Welche Strategien verfolgt die ÖVP, um das Vertrauen der Öffentlichkeit in die politische Führung des Landes wiederherzustellen?

Wir haben aus vergangenen Krisen gelernt und als Volkspartei verstanden, dass entschlossene Führung und Unterstützung der Menschen in unsicheren Zeiten entscheidend

uns Zuversicht. Der Bundeskanzler hat mit „Glaub an Österreich“ eine Initiative gestartet, die das Vertrauen in die Stärke und Lebensqualität unseres Landes zum Inhalt hat.

Wie kommentieren Sie die Kritik vom Othmar Karas, ehemaligen Vizepräsidenten des Europäischen Parlaments, und stimmen Sie sei-

„Ich werde mein Möglichstes tun, damit Karl Nehammer Bundeskanzler bleibt“, so Stocker.

auch im Land waren die Herausforderungen beträchtlich. Es steht uns eine anspruchsvolle Aufgabe bevor, doch ich bin optimistisch, dass es uns mit Karl Nehammer als Bundeskanzler gelingen wird, erneut als stimmenstärkste Kraft aus den Wah-

sind. Die Bundesregierung hat das Land erfolgreich durch schwierige Phasen geführt. Es gab eine Vielzahl an Herausforderungen zu bewältigen. Aber wir sind aus jeder Krise stärker hervorgegangen, als wir hineingegangen sind. Das gibt

„Wir sind aus jeder Krise stärker hervorgegangen“, so Stocker.

ner Aussage zu, dass die ÖVP nicht mehr die Kraft der Mitte in Österreich ist?

Dazu möchte ich klarstellen: Othmar Karas hat sich oft anders als die Volkspartei positioniert, besonders im Europäischen Parlament. Ich teile seine Ansicht nicht und bin überzeugt, dass die ÖVP nach wie vor die Partei der Mitte ist. Betrachtet man das politische Spektrum, so findet man die FPÖ weit rechts, während sich die SPÖ unter Andreas Babler immer weiter links positioniert. Die Volkspartei steht für die Mitte und vertritt die Interessen der Menschen, die das Rückgrat unseres Landes bilden: diejenigen, die täglich arbeiten und ein eigenverantwortliches Leben führen möchten. Sie sind bei der ÖVP bestens aufgehoben.

Wie beabsichtigt die Regierung, die Sicherheit in Österreich weiter zu erhöhen?

Das Budget, das in den kommenden Wochen im Parlament diskutiert wird, beinhaltet das höchste Sicherheitsbudget in der Geschichte der Republik. Unter der Leitung des Bundeskanzlers und des Finanzmi-

gegen Raketen und Drohnen sowie einer zusätzlichen Bereitstellung von mehr als zwei Milliarden Euro für die Sicherheit setzen wir entscheidende Schritte. Der Innenminister hat zudem eine umfangreiche Rekrutierungsoffensive eingeleitet.

Wie begegnet die ÖVP den Herausforderungen, die sich aus dem Anstieg der Asylanträge in Österreich ergeben?

Angesichts der Herausforderung, die letztes Jahr durch über 100.000 Asylanträge entstanden ist, hat die Regierung, insbesondere der Innenminister in Zusammenarbeit mit dem Bundeskanzler, durch internationale Vereinbarungen und verstärkten Grenzschutz eine Halbierung dieser Zahlen erreicht. Maßnahmen wie die Aufhebung der Visafreiheit für bestimmte Länder und die Kooperation mit Nachbarstaaten, wie beispielsweise der Operation Fox in Ungarn, haben dazu beigetragen. Dennoch bleibt das Asylproblem bestehen, da eine europaweite Lösung noch aussteht. Österreich allein kann dieses Problem nicht lösen, aber wir ergreifen alle möglichen nationalen Maßnahmen, um die Situation bestmöglich zu handhaben.

EIN NEUES BUDGET sieht weitere Investitionen in die Sicherheit vor.

doch eine umfassende europäische Lösung ist notwendig. Asyl bedeutet temporären Schutz, und wer ihn wirklich benötigt, sollte ihn auch erhalten. Österreich hat in der Vergangenheit seine Bereitschaft gezeigt, Verfolgte aufzunehmen, wie während des Ungarnaufstands oder der Krise in der Tschechoslowakei 1968, und kürzlich bei der Aufnahme Vertriebener aus der Ukraine. Wir unterscheiden klar zwischen Schutz vor Verfolgung und Arbeitsmigration, letztere ist durch die Rot-Weiß-Rot-Karte geregelt. Was wir jedoch ablehnen, ist eine Migration ins Sozialsystem unter dem Vorwand von Asyl. Dagegen müssen wir konkrete Maßnahmen ergreifen. Das macht diese Bundesregierung auch konsequent.

Wie beurteilt die ÖVP die Situation auf der Balkanroute und welche Maßnahmen schlägt sie vor, um die Migrationsherausforderungen zu bewältigen?

Die Migrationsrouten, einschließlich der Balkanroute, verlagern sich ständig und entlasten manche Länder, während sie anderen mehr Druck auferlegen. Die Route über den Westbalkan bleibt aktiv, und wir setzen auf Kooperation mit den Balkanstaaten und auf EU-Ebene, um die Situation zu verbessern. Wir befürworten einen starken Außengrenzschutz und eine Asylentscheidung direkt an der Grenze. Zudem erkennen wir an, dass geregelte und legale Zuwanderung positiv ist, insbesondere wenn sie den Arbeitsmarkt unterstützt. Wir erwarten jedoch, dass alle, die Schutz suchen oder als Arbeitsmigranten kommen, sich an die Gesetze und Regeln in Österreich halten. Verbrechen und Missachtungen unserer Gesetze durch Asylsuchende sind inakzeptabel. Es ist wichtig, Asyl und Arbeitsmigration klar zu trennen, da beides unterschiedliche Angelegenheiten sind.

Es ist wichtig, Asyl und Arbeitsmigration klar zu trennen, da beides unterschiedliche Angelegenheiten sind."

nisters sowie mit starker Unterstützung der Verteidigungsministerin und des Innenministers wurde ein Budget präsentiert, das beispiellose Investitionen in die innere als auch die äußere Sicherheit vorsieht. Angesichts der sich wandelnden Bedrohungslage in Österreich ist es essentiell, in die Sicherheit zu investieren. Mit Initiativen wie dem Beitritt zu „Sky Shield“ als Schutz

Wie steht die ÖVP zu den Initiativen von deutschen Bundeskanzler Olaf Scholz, Migrationszentren in Nigeria zu erweitern? Wäre das aus Ihrer Sicht eine Option für Österreich?

Das Konzept, Asylzentren in afrikanischen Ländern zu errichten, wo Verfahren nach EU-Standards durchgeführt werden, ist nicht neu und wird bereits in anderen Ländern erwogen. Dieser Ansatz könnte hilfreich sein,

KULTMARKEN DER SFRJ

■ Autorin: Milica Vuković

Wir erinnern uns an die Sozialistisch Föderative Republik Jugoslawien, die Heimat ikonischer weltweit bekannter Marken, und zu diesem Anlass bringen wir eine Reportage über die kultigen Produkte aus dieser Ära.

gorenje

SLOWENIEN

- Haustechnik und -geräte:

Gorenje (Velenje):

Gegründet 1950 als Fabrik für Landwirtschaftsmaschinen.

SLOWENIEN

- Elektronik und Telekommunikation: **Iskra (Kranj):**

Gegründet 1946 war Iskra einer der führenden Produzenten im Bereich Elektronik, Telekommunikation und Datenverarbeitung in Jugoslawien.

SLOWENIEN

- Fahrzeugbau (LKW und Busse):

TAM (Maribor):

TAM war der führende jugoslawische Hersteller von LKWs und Bussen. Er wurde 1947 gegründet. Seine Fahrzeuge wurden überall im Land eingesetzt.

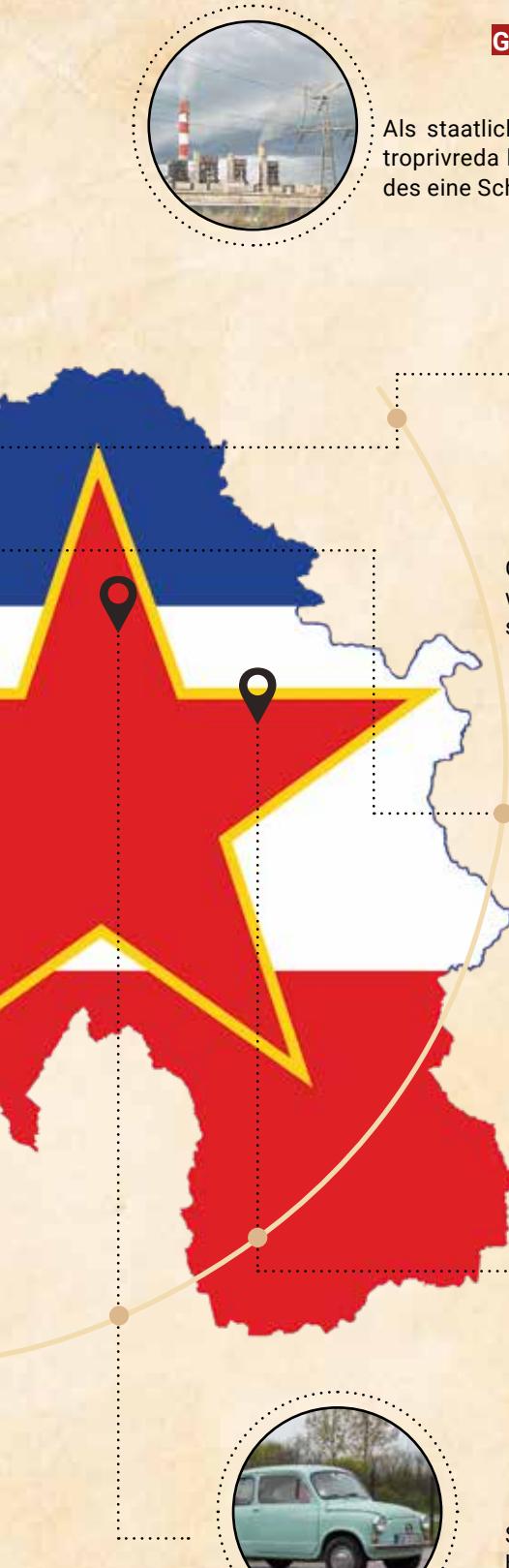

BOSNIEN UND HERZEGOWINA

- Luftfahrt:

SOKO (Mostar):

Ein Luftfahrtunternehmen, das nach dem Zweiten Weltkrieg gegründet wurde. Es produzierte Flugzeuge, Hubschrauber und andere militärische Geräte.

GANZ JUGOSLAWIEN

- Energie:
Elektroprivreda:

Als staatlicher Energieversorger spielte Elektroprivreda bei der Industrialisierung des Landes eine Schlüsselrolle.

KROATIEN

- Elektronik und Telekommunikation:
RIZ (Zagreb):

Gegründet nach dem Zweiten Weltkrieg wurde RIZ für seine Radiogeräte, Fernseher und sonstigen Elektrogeräte bekannt.

KROATIEN

- Bekleidung und Schuhe:
Borovo (Vukovar):

Gegründet 1931 von dem tschechischen Unternehmer Tomáš Bat'a wurde Borovo zum größten Schuhproduzenten Jugoslawiens. Marken wie „Startas“ waren in ganz Jugoslawien bekannt.

SERBIEN

- Fahrzeugbau (LKWs und Busse):
FAP (Priboj):

Seit seiner Gründung im Jahr 1952 gehörte FAP zu den Spitzenreitern der LKW-Hersteller in Jugoslawien, und seine LKWs waren überall im Land zu sehen.

SERBIEN

- Automobilindustrie:
Zastava (Kragujevac):

Gegründet 1853 als Waffenfabrik erlangte Zastava durch seine Autoproduktion Bekanntheit, vor allem durch den legendären „Yugo“.

SFRJ: Handelsmacht zwischen Ost und West.

Während des Kalten Krieges balancierte Jugoslawien erfolgreich zwischen Ost und West und nutzte seine industrielle Vielfalt, um mit beiden Seiten des „Eisernen Vorhangs“ zu handeln. Obwohl sozialistisch, übernahm das Land Elemente der Marktwirtschaft, insbesondere nach den Reformen von 1965. Dies ermöglichte Flexibilität in den Handelsbeziehungen und zog ausländische Investitionen an. Haupt-Handelspartner waren die Länder Westeuropas, aber auch die UdSSR, die USA und andere blockfreie Länder. Der Tourismus, insbesondere an der Adriaküste, war eine Goldgrube und brachte erhebliche Deviseneinnahmen. In den 1980er Jahren jedoch sah sich das Land mit den Herausforderungen einer hohen Auslandsverschuldung konfrontiert, was 1982 in einem Bankrott gipfelte, teilweise aufgrund hoher Zinssätze und eines Handelsdefizits.

Retro-Charme der jugoslawischen Industrie

Erinnern Sie sich an den Joghurt in dreieckigen Tetrapacks oder Getränke in Glasflaschen? Sie gehören zum industriellen Erbe Jugoslawiens, das globalen Trends folgte. Das Land produzierte von der Nadel bis zur Lokomotive alles und viele Produkte sind noch heute präsent. Dank seiner Position im Kalten Krieg und seiner Mitgliedschaft in der Bewegung der blockfreien Länder konnte Jugoslawien weltweit Beziehungen pflegen und wirtschaftlich wachsen.

WUSSTEN SIE:

Die SFRJ war eines von fünf Ländern in Europa, die eigene Computer hatten. Die „Galaksija“ war am bekanntesten, während der erste produzierte Computer der CER-10 war. Bereits Ende der 70er Jahre begannen die Firma Digitron in Buje (Istrien) und Iskra (Slowenien) mit dem Zusammenbau von Computern.

LEBENSMITTELPRODUKTE: KRAŠ (ZAGREB, KROATIEN)

Im Jahre 1911 errichteten Julio König mit seiner Kompetenz und Erfahrung in der Produktion von Süßspeisen und Slavoljub Deutsch mit seinem Kapital die Fabrik Union, die als erster industrieller Schokoladenproduzent in Südosteuropa den Betrieb aufnahm. Über die Jahre wurde dieser Betrieb zu einem der führenden Süßwarenproduzenten in Jugoslawien und darüber hinaus. 1950 vereinigten sich Union, Bizjak und einige kleinere Produzenten unter dem gemeinsamen Namen des antifaschistischen Kämpfers und Gewerkschafters Josip Kraš, und Kraš eröffnete 1952 das erste Geschäft namens Kraš Bonbonnière im Herzen Zagrebs in der bekanntesten Zagreber Straße unter der Adresse Ilica 15.

SOKO ŠTARK (BEOGRAD, SERBIEN)

Das Unternehmen Štark wurde 1922 in Zemun von Daniel S. Pechmajou gegründet, einem Offizier des französischen Corps an der Thessaloniki-Front. Nach seinem Tod 1927 übernahm der Franzose Marcel Baslar die Fabrik und benannte sie in Roda um. In dieser Fabrik wurde die erste serbische Schokolade und auch die Creme-Banane entwickelt, die noch heute als Bananica bekannt und beliebt ist. Die damals erste Dampfbäckerei beschäftigte etwa 100 Arbeiter. Nach dem Zweiten Weltkrieg wurde die Fabrik nationalisiert und in Nada Štark umbenannt. Sie wurde schnell zu einer der führenden jugoslawischen Schokoladenfabriken. In den 70-er Jahren fusionierte sie mit der Firma „Soko“ aus Zemun und wurde zu Soko Štark. Anfang der 2000-er wurde daraus eine Aktiengesellschaft und 2010 wurde sie Teil des multinationalen Konzerns der Atlantic-Gruppe.

WUSSTEN SIE:

1931 gründete die jüdische Aktiengesellschaft die Bäckerei „Soko“. Der Präsident der Gesellschaft war ein Holländer, dessen Name leider nicht verzeichnet wurde, ebenso wenig wie der Name des Direktors Fischer. Der Hauptbäcker kam aus der bekannten Wiener Bäckerei „Ankerbrot Bäckerei“.

1966 fusionierte die Fabrik Štark mit der Bäckerei „Soko“ und wurde in Soko – Nada Štark umbenannt. So entstand die Keks-, Schokoladen- und Bonbonfabrik „Soko-Nada Štark“ später „Soko Štark“, der Vorläufer der heutigen modernen Fabrik.

Sicher haben Sie den Slogan „Bilo kuda, Kiki svuda“ schon gehört. Aber wussten Sie, dass er 1935 vom bekannten Kinderbuchautor Ratko Zvrko, der damals noch Schüler war, entworfen wurde?

In diesem Jahr wurden die „Krem Bananice“ entwickelt, als der Schokoladenmeister Franja Vaja die Fabrik „Roda“, heute „Štark“, übernahm und die erste Schokoladenbanane kreierte.

Es ist das Jahr, in dem die Königin der Desserts – Bajadera – erschaffen wurde.

1935

1938

1954

1956

1957

1972

1978

Flips „Smoki“ erblickt das Licht der Welt.

Die dünnen Schokoladentafeln wurden in „Životinjsko carstvo“ umbenannt, und das erste Album wurde gedruckt. Damit begann die Geschichte einer der bekanntesten Schokoladen in der Region.

„Domaćica“ entsteht - der Familienliebling im Kraš-Sortiment.

Das feine Kakaogetränk – „Kraš Express“ kommt in Form eines Lokomotivschornsteins auf den Markt.

DROGA KOLINSKA (LJUBLJANA, SLOWENIEN)

Droga Kolinska wurde 1905 gegründet und wurde bald zum führenden Lebensmittel- und Getränkehersteller Jugoslawiens.

COCKTA

1950 entstand Cockta, ein slowenisches Erfrischungsgetränk. Das Unternehmen Slovenijavino wollte damals ein authentisches Getränk kreieren, das ausländischen Drinks etwas entgegenzusetzen hatte. Emerik Zelinak, ein Chemieingenieur entwickelte diese einzigartige Mischung Namens - Cockta.

ARGETA

1963 wurde in der Fabrik Argo als Nebenprodukt der Brühwürfelproduktion die erste Hähnchenpastete entwickelt. Diese Pastete erhielt ihren Namen 1977 und 2002 erhielt sie den Slogan: „Argeta. Dobra strana kruha“ („Argeta. Die gute Seite des Brots“).

PODRAVKA (KOPRIVNICA, KROATIEN)

Podravka wurde 1934 gegründet und war schon bald einer der größten Lebensmittelproduzenten der Region, dessen Produkte auch international Beliebtheit erlangten.

VEGETA:

Die Registrierung erfolgte am 6. Januar 1959 durch eine Ingenieurin aus Travnik, Zlata Bartl. In den 80-er Jahren machte dieses Gewürz 20 Prozent des weltweiten Gewürzhandels aus. Diese Unternehmen und seine Erzeugnisse spielten im täglichen Leben der Menschen des ehemaligen Jugoslawien eine wichtige Rolle.

ZDENKA (VELIKI ZDENCI, KROATIEN)

Im Jahre 1897 wurde im Ort Veliki Zdenci, Kroatien, eine Firma unter dem Namen „Zdenka“ gegründet. Die Gründer hatten das Unternehmen nach ihrer Tochter benannt und Bilder der 16-jährigen Zdenka, umgeben mit einem Hufeisen und einem vierblättrigen Kleeblatt, wurden zum Markenzeichen des Unternehmens. Heute dominiert „Zdenka“ den kroatischen Schmelzkäsemarkt mit einem Anteil von 70 %.

BAMBI (POŽAREVAC, SERBIEN)

Der Ursprung des berühmten „Plazma“ von „Bambi“ geht laut städtischen Geschichten bis ins Jahr 1902 und nach Mailand zurück. Damals begann Cezar Skoti von Plasmon - einem Protein aus Milch - sein Geschäft mit der Eröffnung einer Fabrik. Mitte des 20. Jahrhunderts kam Petar Tutavac aus Požarevac in die Fabrik. Nach seiner Rückkehr nach Serbien adaptierte Tutavac das ursprüngliche Rezept. „Plazma“ ist außerhalb Serbiens als „Lane“ bekannt.

SWISSLION-TAKOVO (VRŠAC, SERBIEN)

Das Unternehmen „Swisslion-Takovo“ entstand aus einer 1922 gegründeten Bonbonfabrik. Seit 1959 trägt sie den Namen „Takovo“ und seit 1962 ist sie ein Kombinat mit erweiterten Tätigkeitsbereichen. 1969 entdeckte der Generaldirektor von Takovo, Jovan Tomović, auf einer Dienstreise nach Italien die süße Kakaocreme des Herstellers Gandola. Tomović verhandelte den Verkauf der Lizenz und später wurde aus der leckeren Creme auch der Schokoriegel Eurocrem zubereitet.

 Ski Austria

 VOLKS BANK

Gute Beratung ist Teamwork.

IMPRINT: Media owner and manufacturer: VOLKS BANK WIEN AG, Dietrichgasse 25, 1030 Vienna, kundenservice@volksbankwien.at
Manufacturing and Production Location: Vienna, Date: October 2023, ADVERTISING

VOLKS BANK. Trust connects.

Infos zur Aktion:

www.volksbank.at

WUSSTEN SIE:

Jedes Jahr werden ungefähr eine Milliarde Jaffa-Kekse gegessen. Damit könnte man eine Brücke aus Keksen bauen, die von London bis nach Sidney reichen würde.

CRVENKA JAFFA

Die ersten Schachteln mit Jaffa-Keksen kamen von einer Reise in die SFRJ mit. Dieser Keks war bereits seit 1927 unter dem Namen McVitties in Schottland hergestellt worden. Nach den ersten Tests in der SFRJ fiel der Beschluss, die Produktionslizenz des schottischen Produkts zu erwerben. Ursprünglich sollte der Jaffa-Keks in der Takovo-Fabrik in der SFRJ produziert werden. Aufgrund der Zutatenlieferungen aus der Vojvodina wurde die Produktion jedoch nach Crvenka verlegt, wo der erste Jaffa-Keks hergestellt wurde.

MUNCHMALLOW

Anfang 1981 reisten sechs Angestellte von Crvenka zur Vertretung des Unternehmens McVitties nach Glasgow, um zu lernen, wie der Munchmallow hergestellt wurde. Auf dem Rückflug nach Serbien aßen sie Kekse, die ihnen die Schotten mitgegeben hatten. Zurück in Serbien stellten sie fest, dass sie gerade die Muster des Munchmallows aufgesessen und nur die Verpackung in die Fabrik zurückgebracht hatten. Sie versuchten, den Munchmallow basierend auf einer Flugzeug-Süßspeise zu rekonstruieren, woraus unser einheimischer Munchmallow mit einzigartigem Geschmack und Aussehen entstand.

BADEL 1862

Badel 1862 ist der größte Hersteller von Spirituosen und Weinen in der Adria-Region. Eine Kombination aus einer über 160-jährigen Tradition, reichem Wissen und ständigem Fokus auf Innovation und aktuellen Trends machen Badel 1862 und seine Produkte zum langjährigen Marktführer in der Adria-Region. Die Kultmarken von Badel 1862 sind die Kräuterliköre Pelinkovac Gorki und Antique Pelinkovac, Badel Stara Šljivovica, Prima Brand und Kruškovac. Auf dem österreichischen Markt sind die meisten dieser Produkte seit mehr als 20 Jahren erhältlich und sind österreichischen Verbrauchern gut bekannt, auch aus ihren Urlaubsbesuchen in Kroatien.

Badel Pelinkovac Gorki ist der meistverkaufte und bekannteste Kräuterlikör in der Region. Das Geheimnis des Reizes von Badel Pelinkovac Gorki liegt in seinem originalen Herstellungsprozess - ohne Zugabe von künstlichen Aromen bleibt er der traditionellen, geheimen Rezeptur und einer sorgfältig ausgewählten Mischung aus 30 mediterranen Kräutern treu, gekrönt von Wermut.

Ein weiteres Kultprodukt von Badel, das seit eineinhalb Jahrhunderten auf dem Markt der Adria-Region erhältlich ist, ist Prima Brand. Eine meisterhaft ausgewogene Rezeptur aus erstklassigem Weindestillat und bestem Alkohol garantiert ein einzigartiges Aroma und ein besonderes Genusserlebnis.

Neben Pelinkovac Gorki und Prima Brand gibt es noch ein weiteres Badel 1862 Produkt, das in der Adria-Region sehr beliebt ist und oft als Souvenir ausgewählt wird: Badel Stara Šljivovica. Dieser Schnaps ist das reinste Gold der kroatischen Tradition. Er wird durch Destillation der einheimischen Pflaumensorte Bistriga hergestellt. Sorgfältig gehütete Geheimnisse in der Art ihrer Zubereitung, Lagerung und Reifung in Eichenfässern aus Slawonien machen Badel Stara Šljivovica zu einem einzigartigen Getränk, das sich von anderen ähnlichen Produkten unterscheidet.

Badel Kruškovac ist ein Likör mit Birnenaroma, intensivem Duft und charakteristisch leuchtender Farbe. Er ist auch hervorragend in Kombination mit Badel Stara Šljivovica - in einem Cocktail, der besonders in Deutschland und Österreich beliebt ist.

Die meisten dieser kultigen Produkte von Badel sind in Österreich in den Geschäften Billa, Billa Plus, Interspar, Eurospar, Mpreis, Metro erhältlich.

Kulturelle Vielfalt: SPARs Balkan-Angebot im Fokus

Wer kennt es nicht? Ein spezieller Geschmack oder ein ganz besonderer Geruch – und sofort kommen Gefühle oder Erinnerungen an den Urlaub oder die alte Heimat in den Kopf. SPAR hat bereits einige Balkan-Klassiker im Sortiment. In Wien und anderen Ballungszentren Österreichs gibt es ein umfangreicheres Sortiment, das ständig weiterentwickelt wird.

Wie sieht das Angebot von Balkan-Produkten bei SPAR aus?

Alois Huber: Wir haben uns speziell in den Städten stark entwickelt und bieten ein umfassendes Sortiment von Ajvar, Limonaden, Burek bis hin zur Schokobanane an. Egal ob Eigenmarke, Markenartikel, Bio-Qualität oder Tiefkühlprodukt. Balkan-Artikel sind überall vertreten und vor allem im Bereich Mol-

kereiprodukte wollen wir da auch noch erweitern.

Wie wird entschieden welche Artikel vom Balkan dann schlussendlich im Regal stehen?

SPAR Österreich schöpft umfangreiches Know-how aus den SPAR-Ländern am Balkan und umgekehrt. Ganz nach dem Motto „Über den Tellerrand blicken“ haben engagierte

Kaufleute und Mitarbeitende auf Arbeitsreisen in Kroatien und Serbien einige Artikel entdeckt, die Potenzial haben, das Balkan-Sortiment zu ergänzen. So entwickelt sich das SPAR-Sortiment laufend weiter.

Vielfalt und Diversität gilt ja nicht nur in Sachen Sortiment sondern auch für Ihre Mitarbeiter:innen. Bei SPAR sind Mitarbeiter:innen aus

unterschiedlichsten Nationen beschäftigt. Warum ist Ihnen das Thema wichtig?

Gelebte Wertschätzung ist Teil der Unternehmenskultur bei SPAR und Grundlage für den Umgang innerhalb der SPAR-Familie und mit Kundinnen und Kunden. Das bessere Verstehen des anderen bereichert uns. In unserer privaten Berufsschule der SPAR-Akademie in Wien haben wir zum Beispiel „Kulturpflege“ als eigenes Unterrichtsfach etabliert. Wir lernen voneinander und viele Ideen und Projekte wären nicht entstanden, wenn nicht unterschiedlichste Menschen ihre Kompetenzen zusammengebracht hätten.

Was ist eigentlich ihr Balkan-Lieblingsprodukt?

Ich mag sehr viele Produkte. Wenn ich mich aber für eines entscheiden muss, dann ist das Burek – in allen Varianten.

Alois Huber: „Mein Balkan-Lieblingsprodukt ist das Burek - in allen Varianten.“

KOSMO.at im Oktober

Babler: Kostenlose Mahlzeiten für Kinder

Kostenlose, warme und gesunde Mittagsmahlzeiten für alle Kinder in Kindergärten und Pflichtschulen – das ist der jüngste Appell von Andreas Babler, dem Chef der SPÖ. Babler sieht in der Rücknahme der Konzernsteuerensenkungen eine unmittelbare Finanzierungsmöglichkeit für diese Maßnahme.

Ausgewählte Kommentare:
Walits Claudia:

So ein Blödsinn. Vielleicht mal schauen das wir wieder mehr Geld im Börserl haben. Wollen sie den Familien alles an Integrität nehmen?

Susanne Hammerl:
Von seinen Forderungen profitieren nur wenige Österreicher. Aber wenn die Sozis von Armut reden meinen sie auch nicht uns. Auch ich musste unter einem roten BK Kindergarten und das Essen bezahlen, auch als Alleinverdienerin mit kleinen Gehalt.

Österreich macht Grenze dicht!

Österreich, Tschechien und Polen haben erneut Grenzkontrollen zur Slowakei eingeführt. Dieser Schritt, so Innenminister Gerhard Karner, soll „Ausweichrouten von Schleppern über Österreich verhindern“.

Ausgewählte Kommentare:
Alfred Liggett: Es ginge viel günstiger, jeden Anreiz streichen. Kein Geld, keine Unterkunft, keine Verpflegung,

nicht mal ein Glas Wasser sollte man denen anbieten.

Liebe LeserInnen,
KOSMO ist für alle eure Reaktionen, Vorschläge und Fragen offen. Teilt mit uns eure Kommentare gerne auf:

Zeitschrift KOSMO
Zieglergasse 14/1/2
1070 Wien, -
oder per E-Mail:
info@kosmo.at

Impressum & Offenlegung gemäß § 25 Mediengesetz:

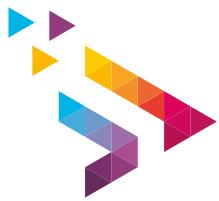
Medieninhaber: Twist Zeitschriften Verlag GmbH | **Herausgeber und Geschäftsführer:** Dejan Sudar (dejan.sudar@kosmo.at) | **Co-Herausgeber und Verlagsleiter:** Dragomir Janjić (dragomir.janjić@kosmo.at) | **Chefredakteur:** Dejan Sudar (dejan.sudar@kosmo.at) | **Gesellschafter:** Dejan Sudar (75,5%) & Dragomir Janjić (24,5%) | **CMO:** Voin Mihajlović (voin.mihajlovic@kosmo.at) | **Kontakt für Mediaagenturen:** Voin Mihajlović (voin.mihajlovic@kosmo.at) | **Marketing & Social Media:** Saša Radić (sasa.radic@kosmo.at) | **Chef vom Dienst Print:** Milica Vuković, BA (milica.vukovic@kosmo.at) | **Redaktion:** Vera Marjanović (vera.marjanovic@kosmo.at), Milica Vuković, BA, Voin Mihajlović, Sandra Plessner, BA, Irena Rosandić, Dijana Komarek | **Lektorat:** Redaktion | **Art Director:** Saša Radić | **Grafische Assistentinnen:** Angelina Geczi, Sienna Isabella Rangel de Silva Oliveira | **Fotografen:** Amel Topčagić, Igor Ripak | **Fotoredaktion:** Grafische Abteilung | **Cover-Foto:** Redaktion | **Druck:** Walstead Leykam Druck GmbH & Co KG | **Auflage:** 120.000 Stück Mediaunterlagen und Tarife unter www.kosmo.at | KOSMO – das auflagenstärkste Ethnomagazin in Österreich | **Web-Redaktion:** Aleksandra Mikić (aleksandra.mikic@kosmo.at), Sandra Plessner (sandra.plessner@kosmo.at), BA, Mag. Petra Šivčić (petra.sivcic@kosmo.at)

Verlags- und Redaktionsadresse: Zieglergasse 14/1/2, A-1070 Wien | Tel.: +43 (0)1 235 05 72-0 | Fax: +43 (0)1 235 05 72-25 | office@kosmo.at | www.kosmo.at

Unternehmensgegenstand: Der Unternehmensgegenstand umfasst die Veröffentlichung und Verbreitung von Nachrichten, Artikeln und multimedialen Inhalten in den Bereichen Politik, Sport, Lifestyle, Wissenschaft und Gesellschaft, sowie verwandte Informationsdienstleistungen.

Grundlegende Richtung: von politischen Parteien unabhängiges Informationsmedium.

Die Meinung von Kolumnisten muss nicht mit der Meinung der Redaktion übereinstimmen. Namentlich gekennzeichnete Beiträge geben nicht unbedingt die Meinung des Herausgebers wieder. Für den Inhalt von Inseraten haftet ausschließlich der Inserent. Für unaufgefordert zugesandtes Bild- und Textmaterial wird keine Haftung übernommen. Jegliche Reproduktion nur mit schriftlicher Genehmigung der Geschäftsführung. Zurzeit gilt die Anzeigenpreisliste laut Mediadaten 2017. Alle Rechte vorbehalten. Die Zeitschrift und alle in ihr enthaltenen Beiträge und Abbildungen sind urheberrechtlich geschützt. Mit Ausnahme der gesetzlich zugelassenen Fälle ist eine Verwertung ohne Einwilligung des Verlags strafbar. Geringfügige Farbabweichungen sind aus drucktechnischen Gründen möglich. Alle Preise (in Euro) und Angebote vorbehaltlich Druckfehler. Die Ziehung bei allen Gewinnspielen erfolgt immer für die aktuelle Ausgabe unter Ausschluss der Öffentlichkeit. Der Rechtsweg ist ausgeschlossen. Änderungen und Irrtümer vorbehalten. Die Gewinner werden per E-Mail oder Telefon verständigt. Eine Barabholung des Gewinns ist nicht möglich. Mit der Teilnahme an einem Gewinnspiel o.ä. erklären Sie sich mit der Speicherung und Verarbeitung der von Ihnen bekanntgegebenen Daten sowie Übermittlung von Informationsmaterial (via E-Mail, Telefon, Fax, SMS/MMS) durch den Twist Zeitschriften Verlag GmbH über Ihre Produkte, Abo-Aktionen und ähnliche Vorteilsaktionen einverstanden. Diese Daten können für Marketingzwecke verwendet und an Dritte weitergegeben werden. Sie können Ihre Zustimmung jederzeit widerrufen.

ÖSTERREICHISCHER INTEGRATIONSGIPFEL

5.12.2023 // WU WIEN

IN COOPERATION WITH

WU

Bundesministerium
Kunst, Kultur,
öffentlicher Dienst und Sport

ALPHA plus

Neue
Heimat
Zeitung
TON-HEIM-GÄSTE
www.tonheimat.at

KOSMO

Bum Magazin

WURSTICO

ABHOLMARKT

Wurstico Abholmarkt: Qualität, Vielfalt und Kundenorientierung in Österreich

11 Standorte (8x in Wien & 3x in NÖ)

Wurstico Abholmarkt Wien 10
Ettenreichgasse / Davidgasse 1
1100 Wien

Wurstico Abholmarkt Wien 10
Favoritenstrasse 98
1100 Wien

Wurstico Abholmarkt Wien 11
Hauffgasse 3-5
1110 Wien

Wurstico Abholmarkt Wien 12
Meidlinger Hauptstrasse 84
1120 Wien

Wurstico Abholmarkt Wien 14
Hütteldorferstrasse 110
1140 Wien

Wurstico Abholmarkt Wien 15
Lugner City
Westeingang EG 27
1150 Wien

Wurstico Abholmarkt Wien 15
Mariahilferstrasse 129
1150 Wien

Wurstico Abholmarkt Wien 20
Adalbert-Stifter-Strasse 12
100 Wien

Wurstico Abholmarkt
Wr. Neustadt
EKZ-NORD, Wiener Strasse 127
2700 Wr. Neustadt

Wurstico Abholmarkt
Leobersdorf
Hirtenbergerstrasse 37
2544 Leobersdorf

Wurstico Abholmarkt
Wr. Neudorf
IZ-NÖ-SÜD, Novo Park,
Strasse 1/7
2351 Wr. Neudorf